

คำนำ

ตามที่ สภาวิชาชีพบัญชีได้ออกข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี เรื่องจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นกรอบความประพฤติและวิธีปฏิบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เพื่อให้ผลงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีคุณภาพ น่าเชื่อถือ และผู้ใช้บริการให้ความเชื่อมั่น ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีตามข้อบังคับจรรยาบรรณนี้ หมายความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพด้านการทำบัญชี การสอบบัญชี และผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านอื่น ๆ ตามที่กฎกระทรวงกำหนดให้เป็นวิชาชีพบัญชี รวมทั้งผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชี และให้หมายรวมถึงหัวหน้าคณะบุคคล หรือหัวหน้าสำนักงาน หรือผู้มีอำนาจกระทำแทนนิติบุคคลตามมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๗ ด้วย

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ตามข้อบังคับจรรยาบรรณ มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามข้อบังคับจรรยาบรรณตามที่ได้กล่าวข้างต้นทุกข้อ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีผู้ใดฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับใดของข้อบังคับจรรยาบรรณที่ออกมานี้ ให้ถือว่าผู้นั้นประพฤติผิดจรรยาบรรณ การฝ่าฝืนและไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับจรรยาบรรณโดยผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ให้รวมถึงกรณีที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีรับรู้ หรือยินยอมให้บุคคลอื่นอ้างชื่อปฏิบัติ หรือปฏิบัติใดๆ อันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับจรรยาบรรณ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีหรือบุคคลที่สาม

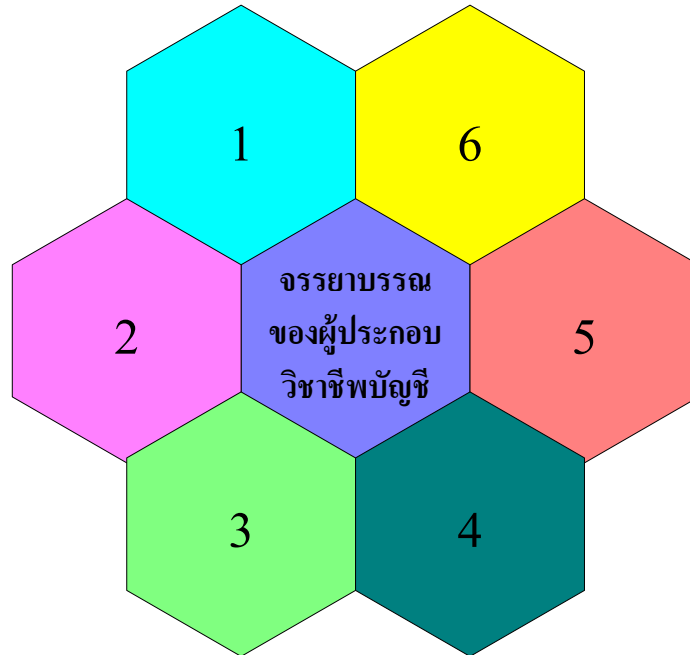
ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี เรื่อง จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นข้อบังคับจรรยาบรรณฉบับแรกที่ออกตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๗ และเพื่อให้การปฏิบัติตามข้อบังคับจรรยาบรรณสำหรับผู้ทำบัญชี เป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม ตลอดจนช่วยให้เกิดความสะดวกในการศึกษาและใช้อ้างอิงในการปฏิบัติงาน สภาวิชาชีพบัญชี โดยคณะกรรมการกำหนดจรรยาบรรณ จึงเห็นสมควรให้มีการจัดพิมพ์คำชี้แจงข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี เรื่องจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๕๓ สำหรับผู้ทำบัญชีเล่มนี้ขึ้น

คณะกรรมการกำหนดจรรยาบรรณ
สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์
ธันวาคม ๒๕๕๖

สารบัญ

	หน้า
๑ วัตถุประสงค์ โครงสร้าง และหลักการพื้นฐานของจรรยาบรรณ	๒
๒ คำชี้แจงข้อบังคับจรรยาบรรณ สำหรับผู้ทำบัญชี	
หมวดที่ ๑ บททั่วไป	๑๑
หมวดที่ ๒ ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต	๑๒
หมวดที่ ๓ ความรู้ ความสามารถ และมาตรฐานในการปฏิบัติงาน	๑๖
หมวดที่ ๔ การรักษาความลับ	๑๙
หมวดที่ ๕ ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ	๒๑
หมวดที่ ๖ ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคลหรือนิติบุคคลที่ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้	๒๓
หมวดที่ ๗ ความรับผิดชอบต่อเพื่อร่วมวิชาชีพ และจรรยาบรรณทั่วไป	๒๕
๓ ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี เรื่อง จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2553	
๔ รายชื่อคณะกรรมการกำหนดจรรยาบรรณ สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์	

จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี
ตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี (ฉบับที่19) พ.ศ.2553

- 1 ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต
- 2 ความรู้ ความสามารถ และมาตรฐานในการปฏิบัติงาน
- 3 การรักษาความลับ
- 4 ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ
- 5 ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคลหรือนิติบุคคล ที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้
- 6 ความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ และจรรยาบรรณทั่วไป

วัตถุประสงค์ โครงสร้าง และหลักการพื้นฐานของจรรยาบรรณ

๑. คำนำ

การกำหนดจรรยาบรรณของวิชาชีพบัญชี ซึ่งถือเป็นกรอบความประพฤติและวิธีปฏิบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี มีความจำเป็นสำหรับวิชาชีพบัญชี ในการกำหนดแนวทางและขั้นตอนของจรรยาบรรณ จำเป็นต้องพิจารณาจากโครงสร้างหรือองค์ประกอบของจรรยาบรรณตามหลักสากลทั่วไป ในส่วนนี้จะอธิบายถึงวัตถุประสงค์ของจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี โครงสร้างของจรรยาบรรณและหลักการพื้นฐานของจรรยาบรรณอันเป็นองค์ประกอบเบื้องต้นขององค์ประกอบอื่นๆ

๒. วัตถุประสงค์ของจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี หมายถึง สิ่งที่กำหนดความประพฤติและวิธีปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ต้องยึดถือ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำรงไว้ซึ่ง

- ความเชื่อมั่นจากผู้รับบริการ
- ความเชื่อถือได้ในผลงาน
- ความเป็นมืออาชีพ
- คุณภาพของงานบริการ

กฎหมายเป็นบทบังคับที่บุคคลในสังคมทุกคนต้องถือปฏิบัติ สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี นอกจากต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่บัญญัติเป็นการทั่วไปแล้ว ยังต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งเป็นบทบัญญัติเฉพาะของวิชาชีพ โดยเป็นกฎเกณฑ์ที่สูงกว่ากฎหมาย

๓. โครงสร้างจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

โครงสร้างจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ประกอบด้วย

๑. หลักการพื้นฐาน เป็นแนวคิดหรือหลักการสำคัญของจรรยาบรรณ
๒. ข้อบังคับรายชื่อ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเป็นข้อ ๆ ตามหลักการพื้นฐาน
๓. คำชี้แจง เป็นคำอธิบายหลักการพื้นฐานและข้อบังคับแต่ละข้อให้ชัดเจนในรายละเอียด รวมทั้งการยกตัวอย่างประกอบในบางกรณี

ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี (ฉบับที่ ๑๕) เรื่อง จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดตามโครงสร้างจรรยาบรรณ ประกอบด้วยหลักการพื้นฐานและข้อบังคับรายชื่อ นอกจากนี้ยังมีคำชี้แจง ตามเอกสารฉบับนี้

๔. หลักการพื้นฐานของจรรยาบรรณ

หลักการพื้นฐานของจรรยาบรรณ คือ แนวคิดหรือหลักการสำคัญของจรรยาบรรณ สำหรับวิชาชีพบัญชีของประเทศไทย หลักการพื้นฐานดังกล่าวแบ่งออกเป็นหัวข้อต่าง ๆ แสดงภายใต้หมวดที่ ๒ ถึงหมวดที่ ๗ ในข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ ๑๕ พ.ศ. ๒๕๕๓ ดังนี้

หมวดที่ ๒ ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และ ความซื่อสัตย์สุจริต

หมวดที่ ๓ ความรู้ความสามารถ และ มาตรฐานในการปฏิบัติงาน

หมวดที่ ๔ การรักษาความลับ

หมวดที่ ๕ ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ

หมวดที่ ๖ ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคล หรือ นิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้

หมวดที่ ๗ ความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ และจรรยาบรรณทั่วไป

หลักการพื้นฐานของจรรยาบรรณวิชาชีพแต่ละหัวข้อที่กล่าวไว้ในหมวดที่ ๒ ถึง หมวดที่ ๖ กำหนดขึ้นตามมาตรา ๔๗ แห่ง พ.ร.บ. วิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งกำหนดให้อย่างน้อยต้องประกอบด้วยเรื่องดังกล่าว ส่วนในหมวดที่ ๗ นั้น ได้กำหนดขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสหพันธ์นักบัญชีนานาชาติ (IFAC)

๕. คำอธิบายหลักการพื้นฐาน

คำอธิบายหลักการพื้นฐานจรรยาบรรณของวิชาชีพบัญชีของประเทศไทย แยกตามหมวดต่าง ๆ มีดังนี้คือ

หมวดที่ ๒ ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และ ความซื่อสัตย์สุจริต

“ความโปร่งใส” หมายความว่า ภาพลักษณ์ที่แสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติงานตามกฎ ระเบียบต่าง ๆ และมาตรฐานวิชาชีพที่กำหนดไว้ และไม่ปกปิดข้อเท็จจริงหรือบิดเบือนความจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งสามารถติดตามตรวจสอบได้

“ความเป็นอิสระ” หมายความว่า การปฏิบัติหน้าที่โดยปราศจากอิทธิพลของบุคคลอื่นที่ทำให้เกิดความสงสัยในความเป็นกลางหรือความเที่ยงธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ความเป็นอิสระนี้จะต้องเป็นที่ประจักษ์ เพื่อให้ผลงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเป็นที่เชื่อถือได้

“ความเที่ยงธรรม” หมายความว่า การใช้ดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพโดยปราศจากความลำเอียงอคติ ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และอิทธิพลของบุคคลอื่น

ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี อาจประสบกับเหตุการณ์ที่จะทำให้ขาดความเที่ยงธรรม การที่จะแจกแจงทุกเหตุการณ์ดังกล่าวให้ชัดเจนย่อมเป็นไปได้ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ต้องไม่ให้บริการวิชาชีพ หากพบว่ามีความเสี่ยงหรือความสับสนที่ก่อให้เกิดความลำเอียง หรือมีอิทธิพลอย่างมีสาระสำคัญต่อการตัดสินใจทางวิชาชีพบัญชี

“ความซื่อสัตย์สุจริต” หมายความว่า การประพฤติอย่างตรงไปตรงมา จริงใจ ซื่อตรงต่อวิชาชีพไม่คดโกง ไม่หลอกลวง ปฏิบัติงานบนหลักฐานที่เป็นจริงและเชื่อถือได้ ไม่อ้างหรือยินยอมให้บุคคลอื่นอ้างว่าได้ปฏิบัติงานถ้าไม่ได้ปฏิบัติงานจริง

ความซื่อสัตย์สุจริตนี้ยังรวมถึง ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่เกี่ยวข้องกับรายงาน แบบแสดงรายการ การสื่อสาร หรือข้อมูลอื่น โดยที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเชื่อว่าข้อมูลเหล่านั้น

๑. เป็นข้อมูลที่ผิดจากความจริงอย่างเป็นสาระสำคัญ หรือ ก่อให้เกิดความเข้าใจผิด
๒. เป็นรายงานหรือข้อมูลที่จัดทำขึ้นโดยไม่ไตร่ตรองอย่างรอบคอบ
๓. ได้ละเว้นหรือปิดบังข้อมูลที่จำเป็นต้องมีอยู่ในรายงาน ซึ่งการละเว้นหรือปิดบังนี้ก่อให้เกิดความเข้าใจผิด

เมื่อผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีรู้ว่า ตนเกี่ยวข้องกับข้อมูลเหล่านั้น ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องดำเนินการเพื่อยุติการเกี่ยวข้องนั้น

ในกรณีผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานหรือแนวปฏิบัติทางวิชาชีพบัญชีที่เกี่ยวข้องกับกรณีดังกล่าว ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีก็อาจพ้นจากการถูกกล่าวหาตามที่กล่าวมาในวรรคข้างต้นได้

หมวดที่ ๓ ความรู้ความสามารถ และ มาตรฐานในการปฏิบัติงาน

“ความรู้ความสามารถ” หมายความว่า การใช้ความรู้ความสามารถ ความชำนาญในการปฏิบัติวิชาชีพบัญชีด้วยความเอาใจใส่อย่างเต็มความสามารถ ความเพียรพยายาม และความระมัดระวังรอบคอบ เพื่อที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และมั่นใจได้ว่ามีผลงานทางวิชาชีพที่อยู่บนพื้นฐานของกฎเกณฑ์ มาตรฐานในการปฏิบัติงาน และมาตรฐานวิชาการที่เกี่ยวข้อง

หลักการพื้นฐานในเรื่อง ความรู้ ความสามารถ และความระมัดระวังรอบคอบกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องมีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

๑. มีความรู้และทักษะทางวิชาชีพให้อยู่ในระดับที่สามารถให้ความมั่นใจแก่ผู้รับบริการ หรือผู้ว่าจ้างว่าจะได้รับบริการทางวิชาชีพบัญชีตามความรู้ความสามารถที่ต้องการตามที่กำหนด โดยวิชาชีพบัญชี
๒. ปฏิบัติงานด้วยความมุ่งมั่น ขยันหมั่นเพียร และระมัดระวังรอบคอบ ตามวิธีปฏิบัติ และมาตรฐานแห่งวิชาชีพในการให้บริการทางวิชาชีพบัญชี

การบริการทางวิชาชีพบัญชีโดยใช้ความรู้ความสามารถต้องใช้คุณพินิจที่ดีในการประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในการให้บริการ

ความรู้ ความสามารถทางวิชาชีพบัญชี แยกเป็น ๒ ส่วนได้ ดังนี้

๑. การบรรลุถึงระดับ ความรู้ ความสามารถ ตามที่กำหนดโดยองค์กรวิชาชีพบัญชี

๒. การรักษาระดับ ความรู้ ความสามารถ ตามที่กำหนดโดยองค์กรวิชาชีพบัญชี

การรักษาระดับ ความรู้ ความสามารถ ตามที่กำหนดโดยองค์กรวิชาชีพบัญชี หมายถึง การรับรู้และมีความเข้าใจ วิธีปฏิบัติ การพัฒนาของวิชาชีพบัญชี และการพัฒนาทางธุรกิจที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาทางวิชาชีพบัญชีอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ต้องพัฒนาและรักษาความสามารถในการให้บริการที่ตรงตามความต้องการในสภาพแวดล้อมของวิชาชีพบัญชี

ความรู้ ความสามารถนี้ ครอบคลุมถึง การที่ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ต้องให้ความมั่นใจว่า ผู้ช่วยผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของตน ได้รับการฝึกอบรมและการกำกับดูแลที่เพียงพอ การปฏิบัติงานอย่างมุ่งมั่น ขยันหมั่นเพียร และระมัดระวังรอบคอบ หมายถึง การปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างระมัดระวังรอบคอบ ครบถ้วน และทันต่อเวลา

ในโอกาสที่เหมาะสม ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ต้องเปิดเผยข้อจำกัดในการปฏิบัติงานให้บริการทางวิชาชีพบัญชีให้ลูกค้า นายจ้าง หรือ บุคคลอื่นที่เป็นผู้รับบริการทางวิชาชีพ

หมวดที่ ๔ การรักษาความลับ

“การรักษาความลับ” หมายความว่า การไม่นำข้อมูลใด ๆ ที่โดยปกติองค์กรไม่ได้เปิดเผยต่อสาธารณชนไปเปิดเผย หรือใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน หรือบุคคลอื่น เว้นแต่ในกรณีที่เป็นการเปิดเผยตามสิทธิ หรือ หน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย หรือ ในฐานะผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี

หลักการรักษาความลับ ได้กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีว่าต้องไม่ดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้

๑. เปิดเผยข้อมูลใดๆที่เป็นความลับของลูกค้า นอกสำนักงาน หรือนอกองค์กรที่ว่าจ้าง โดยเป็นข้อมูลที่ตนได้มาจากความสัมพันธ์ทางวิชาชีพบัญชี หรือทางธุรกิจ โดยไม่ได้รับการอนุมัติอย่างเหมาะสม หรือ จากผู้มีอำนาจให้การอนุมัติได้ เว้นแต่ เป็นการเปิดเผยที่ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีมีสิทธิตามกฎหมาย หรือสิทธิทางวิชาชีพบัญชี หรือ เป็นหน้าที่ที่ต้องเปิดเผย และ
๒. ใช้ข้อมูลที่เป็นความลับ ซึ่งได้มาจากความสัมพันธ์ทางวิชาชีพบัญชี หรือทางธุรกิจเพื่อประโยชน์ส่วนตน หรือ บุคคลอื่น

ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ต้องรักษาความลับโดยระมัดระวังไม่ให้ล้นไหลออก ในทุกสภาวะแวดล้อมทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อบุคคลที่เป็นผู้ร่วมงานทางธุรกิจที่ใกล้ชิด หรือต่อผู้ใกล้ชิด หรือ สมาชิกในครอบครัวหรือสมาชิกครอบครัวที่ใกล้ชิด

ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ต้องรักษาความลับของข้อมูลที่ได้รับจากการเปิดเผยโดยผู้ที่มีโอกาสเป็นผู้รับบริการ หรือผู้ว่าจ้าง

ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ต้องรักษาความลับของข้อมูลภายในสำนักงาน หรือองค์กรของผู้ว่าจ้างให้เป็นความลับ

ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ต้องดำเนินการให้มั่นใจว่า ผู้ช่วยที่อยู่ภายใต้การควบคุมดูแล รวมทั้งบุคคลที่ตนได้ขอคำแนะนำและช่วยเหลือทางวิชาชีพได้มีการปฏิบัติตามหลักการรักษาความลับ การปฏิบัติตามหลักการรักษาความลับ ยังคงต้องถือปฏิบัติแม้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี และลูกค้า หรือ ผู้ว่าจ้าง ได้สิ้นสุดลงแล้วก็ตาม เมื่อผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ได้เปลี่ยนการจ้างงานหรือได้รับลูกค้ารายใหม่ แม้ว่าจะสามารถนำประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ได้ แต่ต้องไม่ใช้หรือเปิดเผยข้อมูลที่เป็นความลับซึ่งได้จากความสัมพันธ์ทางวิชาชีพบัญชี หรือ ทางธุรกิจนั้น

ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี อาจต้องเปิดเผยข้อมูลที่เป็นความลับ หรือ ถือว่าการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวเป็นการเหมาะสมในกรณีดังต่อไปนี้

๑. การเปิดเผยเป็นสิ่งที่กฎหมายอนุญาต และได้รับการอนุมัติจากลูกค้า หรือ ผู้ว่าจ้าง
๒. การเปิดเผยเป็นสิ่งที่กฎหมายกำหนดให้กระทำได้ ตัวอย่าง เช่น
 - ๑) การผลิตเอกสาร หรือ การจัดหาหลักฐานในการดำเนินการทางกฎหมาย หรือ
 - ๒) การเปิดเผยต่อหน่วยราชการที่เหมาะสม เพื่อความกระจ่างเกี่ยวกับการละเมิดกฎหมาย
 - ๓) เป็นหน้าที่ หรือ สิทธิทางวิชาชีพ ที่กฎหมายไม่มีข้อห้ามในกรณีต่อไปนี้
 - (๑) เพื่อให้เป็นไปตามกระบวนการสอบทานคุณภาพ ของสมาชิกองค์กร หรือ สถาบันทางวิชาชีพ หรือโดยหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแล
 - (๒) เพื่อสนองตอบการสอบถาม หรือ การไต่สวน โดยองค์กรในฐานะเป็นสมาชิกองค์กรนั้น หรือ โดยหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแล
 - (๓) เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของวิชาชีพ หรือ ผู้ประกอบการวิชาชีพในกระบวนการทางกฎหมาย หรือ
 - (๔) เพื่อเป็นการปฏิบัติตาม มาตรฐานวิชาการ และ ข้อกำหนดของจรรยาบรรณ

สำหรับปัจจัยสำคัญเพื่อการพิจารณาตัดสินใจในการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นความลับ ประกอบด้วย

๑. ถึงแม้ว่าลูกค้า หรือ ผู้ว่าจ้าง ยินยอมให้เปิดเผยข้อมูลแล้วก็ตาม ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ต้องคำนึงว่าผลประโยชน์ของทุกฝ่ายซึ่งรวมทั้ง บุคคลที่สามที่อาจได้รับผลกระทบ มีผลเสียหายหรือไม่
๒. ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจะต้องพิจารณาว่า มีข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วน และสามารถแสดงหลักฐานพิสูจน์ได้หรือไม่ ในกรณีที่อยู่ในสถานการณ์ซึ่งไม่สามารถมีหลักฐานที่เป็นจริง สนับสนุน หรือ ข้อมูลไม่สมบูรณ์ หรือ ข้อสรุปที่ไม่สามารถแสดงหลักฐานสนับสนุนได้ ควรใช้ดุลยพินิจทางวิชาชีพในการตัดสินใจว่า จะใช้การเปิดเผย ประเภทใดจึงจะเหมาะสม
๓. การสื่อสารที่คาดหวังควรเป็นประเภทใด และควรสื่อสารถึงใคร
๔. บุคคลผู้รับข้อมูลการสื่อสารเป็นบุคคลที่เหมาะสมหรือไม่

หมวดที่ ๕ ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ (ดูคำอธิบายในหมวดที่ ๗)

หมวดที่ ๖ ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคล หรือ นิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้ (ดูคำอธิบายในหมวดที่ ๗)

หมวดที่ ๗ ความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ และจรรยาบรรณทั่วไป

เพื่อให้จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเป็นไปตามกรอบจรรยาบรรณของ พ.ร.บ.วิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๗ และตามหลักการพื้นฐานจรรยาบรรณตามหลักสากลทั่วไป ทำให้ต้องกำหนดหลักการพื้นฐานจรรยาบรรณเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีตามที่แสดงในหมวดที่ ๕ ๖ และ ๗ เนื้อหาของหลักการพื้นฐานในหมวดที่ ๕ ๖ และ ๗ ซึ่งคล้ายกับเนื้อหาของหลักการพื้นฐานของ IFAC เรื่อง “พฤติกรรมทางวิชาชีพ” (Professional Behavior) ได้กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อบุคคลต่างๆ (ตามที่กล่าวไว้ในหมวดที่ ๕ ๖ และ ๗) โดยจะต้องปฏิบัติตามและปฏิบัติตนในแนวทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อลูกค้าและองค์กรที่ตนสังกัด รวมถึงนายจ้างของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี นอกจากนี้ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชียังมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติตนเพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนร่วมวิชาชีพตลอดจนหลีกเลี่ยงการปฏิบัติใดๆ ที่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียต่อเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ

หลักการพื้นฐานเรื่อง “พฤติกรรมทางวิชาชีพ” ตามที่กำหนดโดย IFAC นั้น เป็นหลักการที่มีจุดมุ่งหมายต้องการให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง และละเว้นการกระทำที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี รู้ หรือควรจะรู้ว่าจะทำให้เกิดการเสื่อมเสียความ

นำเชื่อถือต่อวิชาชีพ การกระทำที่ควรละเว้นนี้รวมถึงการกระทำใดๆ ที่บุคคลที่สามผู้ซึ่งเป็นบุคคลที่มีเหตุมีผล ไร้คุณประโยชน์ โดยให้น้ำหนักความจริงทุก ๆ เรื่องภายใต้สถานการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีสามารถหา ข้อมูลได้ในเวลานั้น น่าจะสรุปว่ามีผลกระทบในทางลบต่อชื่อเสียงของวิชาชีพบัญชี

ในการนำการตลาดมาใช้ เพื่อส่งเสริมตนเอง และงานทางวิชาชีพ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ต้องไม่ ทำให้วิชาชีพบัญชีเสื่อมเสีย และต้องดำเนินการด้วยความซื่อสัตย์ และยึดถือความเป็นจริงโดยไม่กระทำการ ดังต่อไปนี้

๑. การโอ้อวดเกินความเป็นจริง สำหรับบริการทางวิชาชีพบัญชีที่ตนได้ปฏิบัติรวมถึงคุณสมบัติ ของตนเอง หรือ ประสบการณ์ที่ตนมี หรือ
๒. การอ้างอิงโดยใช้ถ้อยคำคลุมเครือ หรือ แสดงการเปรียบเทียบงานของตนเหนือผู้อื่น

จากหลักการพื้นฐานที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมดนี้ ได้ถูกนำไปใช้เป็นหลักการในการจัดทำเป็นข้อบังคับสภา วิชาชีพบัญชี(ฉบับที่ ๑๘) เรื่องจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๕๓

คำชี้แจงข้อบังคับจรรยาบรรณสำหรับผู้ทำบัญชี

๑. บทนำ

ข้อบังคับจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เป็นบทบัญญัติที่กำหนดสิ่งให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ โดยกำหนดขึ้นเป็นข้อ ๆ ตามหลักการพื้นฐานที่ได้อธิบายไว้ในส่วนที่แล้ว เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจน ในส่วนนี้ จะเป็นการชี้แจงและอธิบายถึงข้อบังคับดังกล่าว ซึ่งใช้สำหรับผู้ทำบัญชี โดยเรียงตามลำดับของหมวดและข้อบังคับแต่ละข้อ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากในการปฏิบัติวิชาชีพของผู้ทำบัญชี อาจต้องประสบกับลักษณะงานและสถานการณ์ที่มีความแตกต่างกันไป จึงเป็นเรื่องยากที่จะจัดทำคำชี้แจงให้สามารถครอบคลุมทุกประเด็นได้ ดังนั้นนอกจากเอกสารคำชี้แจงข้อบังคับจรรยาบรรณฉบับนี้แล้วในเอกสารคำชี้แจงข้อบังคับจรรยาบรรณฉบับสมบูรณ์ ซึ่งจัดทำโดยสภาวิชาชีพบัญชีได้นำคู่มือประมวลจรรยาบรรณที่กำหนดโดยสหพันธ์นักบัญชีนานาชาติ (IFAC) มาขยายความคำชี้แจงเพิ่มเติม โดยแสดงตัวอย่างการประยุกต์ใช้หลักการพื้นฐานจรรยาบรรณภายใต้สถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้ผู้ทำบัญชีสามารถศึกษาเพิ่มเติมและนำไปประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสมต่อไป

๒. คำชี้แจงข้อบังคับจรรยาบรรณ

ข้อ ๑ ถึง ๕ ว่าด้วยเรื่อง

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี (ฉบับที่ ๑๕) เรื่อง จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ.๒๕๕๓

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามเดือนนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี” หมายความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี ด้านการสอบบัญชีด้านการบัญชีบริหาร ด้านการวางระบบบัญชี ด้านการบัญชีภาษีอากร ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี และบริการเกี่ยวกับการบัญชีด้านอื่นตามที่กฎกระทรวงกำหนดให้เป็นวิชาชีพบัญชี รวมทั้งผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชี และให้หมายรวมถึงหัวหน้าคณะบุคคลหรือหัวหน้าสำนักงานหรือผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคล ตามมาตรา ๑๑ ด้วย

“ผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชี” หมายความว่า ผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนเพื่อเป็นผู้ทำบัญชี ตามมาตรา ๑๑ มาตรา ๔๔ หรือที่จะมีการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๕

“ผู้รับบริการ” หมายความว่า ผู้รับบริการ ตามมาตรา ๔๗ (๓) ได้แก่

๑. ผู้ว่าจ้างผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี และ/หรือ

๒. ส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และบุคคลอื่นที่ใช้ผลงานของผู้ประกอบ วิชาชีพบัญชี ด้วยความสุจริตและจำเป็น

“ผู้ที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้” หมายความว่า ผู้ที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้ อันได้แก่ ผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคลหรือนิติบุคคล ตามมาตรา ๔๗ (๔)

“ความโปร่งใส” หมายความว่า ภาพลักษณ์ที่แสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติงานตามกฎ ระเบียบต่าง ๆ และมาตรฐานวิชาชีพที่กำหนดไว้ และไม่ปกปิดข้อเท็จจริงหรือบิดเบือนความจริงอันเป็นสาระสำคัญ ซึ่งสามารถติดตามตรวจสอบได้

“ความเป็นอิสระ” หมายความว่า การปฏิบัติหน้าที่โดยปราศจากอิทธิพลของบุคคลอื่นที่ทำให้เกิดความสงสัยในความเป็นกลางหรือความเที่ยงธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ความเป็นอิสระนี้ จะต้องเป็นที่ประจักษ์ เพื่อให้ผลงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเป็นที่เชื่อถือได้

“ความเที่ยงธรรม” หมายความว่า การใช้ดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพโดยปราศจากความลำเอียง อคติ ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และอิทธิพลของบุคคลอื่น

“กรอบวิชาชีพบัญชี” หมายความว่า หลักการ มาตรฐาน และแนวปฏิบัติของวิชาชีพบัญชี

“ความซื่อสัตย์สุจริต” หมายความว่า การประพฤติอย่างตรงไปตรงมา จริงใจ ซื่อตรงต่อวิชาชีพ ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง ปฏิบัติงานบนหลักฐานที่เป็นจริงและเชื่อถือได้ ไม่อ้างหรือยินยอมให้บุคคลอื่นอ้างว่าได้ปฏิบัติงาน ถ้าไม่ได้ปฏิบัติงานจริง

“ความรู้ความสามารถ” หมายความว่า การใช้ความรู้ความสามารถ ความชำนาญในการปฏิบัติ วิชาชีพบัญชีด้วยความเอาใจใส่อย่างเต็มความสามารถ ความเพียรพยายาม และความระมัดระวังรอบคอบ เพื่อที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และมั่นใจได้ว่ามีผลงานทางวิชาชีพที่อยู่บนพื้นฐานของกฎเกณฑ์ มาตรฐานในการปฏิบัติงาน และวิชาการที่เกี่ยวข้อง

“การรักษาความลับ” หมายความว่า การไม่นำข้อมูลใด ๆ ที่โดยปกติองค์กรไม่ได้เปิดเผยต่อสาธารณชนไปเปิดเผย หรือใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือบุคคลอื่น เว้นแต่ในกรณีที่เป็นการเปิดเผยตามสิทธิหรือหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมายหรือในฐานะผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

“ความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพบัญชี” หมายความว่า

(๑) การกระทำการใด ๆ ที่เป็นเหตุให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องได้รับโทษการประพฤตินิติ จรรยาบรรณตามมาตรา ๔๕ โดยมีลักษณะการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(ก) ลงลายมือชื่อแสดงความเห็นในการสอบบัญชีโดยมิได้ปฏิบัติงานตรวจสอบใด ๆ หรือ ควบคุมการสอบบัญชีตามมาตรฐานการสอบบัญชี

- (ง) มีพฤติกรรมรับจ้างลงลายมือชื่อ หรือยอมให้ใช้ชื่อ ทั้งที่ไม่ได้มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการสอบบัญชีหรือมาตรฐานการบัญชี
 - (ค) แสดงความเห็นต่องบการเงินที่นำส่งหน่วยราชการหลายแห่ง โดยงบการเงินแต่ละชุด แสดงข้อมูลต่างกัน โดยไม่มีเหตุผลสมควร
 - (ง) แจ้งข้อความหรือจัดทำรวมถึงการใช้พยานหลักฐานอันเป็นเท็จ หรือรู้อยู่ว่าเป็นพยานหลักฐานอันเป็นเท็จไม่ว่าจะจัดทำโดยบุคคลใดก็ตามในการประกอบวิชาชีพบัญชี
 - (จ) แนะนำให้ผู้รับบริการเสียภาษีอากรไม่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยทุจริตหรือมีเจตนาหลีกเลี่ยงภาษีอากร
 - (ฉ) มีพฤติกรรมอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี กำหนดว่าเป็นพฤติกรรมอันนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพบัญชี
- (๒) เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตในการประกอบวิชาชีพบัญชี จากหน่วยงานราชการหรือสถาบันวิชาชีพอื่นที่ควบคุมและหรือกำกับดูแล เนื่องจากการประพฤติผิดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในสาระสำคัญ

ข้อ ๔ ภายใต้บังคับในหมวด ๒ ถึงหมวด ๓ ของข้อบังคับนี้ ที่กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติหรืองดเว้นการปฏิบัติใด ๆ ให้หมายความรวมถึง การกระทำของบุคคลอื่น ผู้ซึ่ง

- (๑) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีรับรู้ หรือ
- (๒) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชียินยอมให้อ้างชื่อ

ในการปฏิบัติ หรืองดเว้นการปฏิบัติใด ๆ ซึ่งจะทำให้เกิดการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับฉบับนี้เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีหรือบุคคลอื่นโดยมิชอบ

ข้อ ๕ ให้นายกสภาวิชาชีพบัญชี เป็นผู้รักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

หมวด ๑ บททั่วไป

ข้อ ๖ จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เป็นข้อบังคับของสภาวิชาชีพบัญชี กำหนดขึ้นภายใต้กรอบพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๗ และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี นอกจากที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๗

เพื่อให้กระบวนการบังคับใช้จรรยาบรรณดำเนินโดยสะดวก รวดเร็ว และเป็นธรรม นายกสภาวิชาชีพบัญชี โดยการอนุมัติของคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี มีอำนาจออกข้อกำหนดใดๆ เกี่ยวกับการดังกล่าว

ข้อ ๗ ในกรณีที่มีปัญหาการตีความเกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ ให้คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี เป็นผู้วินิจฉัย และถือว่าคำวินิจฉัยของคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี เป็นที่สุด

หมวด ๒ ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต

ข้อ ๘ ความโปร่งใส

ข้อบังคับ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานด้วยความ โปร่งใส

คำชี้แจง (ก) ผู้ทำบัญชีต้องปฏิบัติงานด้วยความ โปร่งใสและตรวจสอบได้

ผู้ทำบัญชีต้องปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส ไม่ปกปิดข้อเท็จจริง หรือบิดเบือนความจริงอันเป็นสาระสำคัญ โดยจะต้องมีความมั่นใจว่าข้อมูลที่น่ามาใช้ถูกต้อง ครบถ้วนเพียงพอเป็นปัจจุบัน และสะท้อนให้เห็นภาพที่แท้จริง เพื่อให้ผลงานมีความ ถูกต้อง เชื่อถือได้ และมีหลักฐานให้ตรวจสอบได้ ตัวอย่างเช่น

ผู้ถือหุ้นที่ซื้อหุ้นผ่านตลาดหลักทรัพย์ตั้งข้อสังเกตว่างบการเงินที่จัดทำนั้น ผู้ทำบัญชีไม่ได้ปฏิบัติตามหลักการบัญชีว่าด้วยการรับรู้รายได้ ฉะนั้นผู้ทำบัญชีจะต้อง อธิบายหลักเกณฑ์ของมาตรฐานที่ยึดถือให้แก่ผู้ใช้งบการเงิน (ผู้ถือหุ้น) ได้ทราบ โดย เปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าทำการตรวจสอบหลักฐานและเอกสารที่ใช้ในการบันทึก บัญชี

(ข) ผู้ทำบัญชีต้องให้บุคคลที่เกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติงานวิชาชีพ บัญชีสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องได้อย่างเพียงพอสะดวกตามที่จำเป็นและ เหมาะสมแก่กรณี ทั้งนี้ให้เป็นไปตามข้อบังคับในเรื่องการรักษาความลับ

เมื่อมีผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติงานวิชาชีพบัญชีเข้ามา สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาหรือข้อสงสัยในงบการเงิน ผู้ทำบัญชีจะต้องชี้แจงเพื่อ แก่ข้อสงสัยหรือปัญหาต่าง ๆ ให้เกิดความเข้าใจกับผู้ถามอย่างเพียงพอ และให้เกิด ความสะดวกในการสอบถาม เช่น อีเมลล์ เว็บไซต์ หรือตอบในที่ประชุมผู้ถือหุ้น การ ตอบจะต้องระมัดระวังให้คำตอบเท่าที่จำเป็นและเหมาะสม อย่าให้เกินกว่าที่กฎหมาย หรือข้อบังคับกำหนดไว้

ข้อ ๙ ความเป็นอิสระ

ข้อบังคับ ข้อ ๙(๑) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้ดุลยพินิจและปฏิบัติงานอย่างเป็นอิสระภายใต้กรอบ วิชาชีพบัญชี

คำชี้แจง ผู้ทำบัญชีต้องปฏิบัติหน้าที่โดยปราศจากอิทธิพลหรือการควบคุมอย่างไม่

เหมาะสมของบุคคลอื่นที่ทำให้เกิดความสงสัยในความเป็นกลาง หรือความเที่ยงธรรม
ของผู้ทำบัญชีและต้องใช้ดุลยพินิจและปฏิบัติงานอย่างเป็นอิสระภายใต้ขอบเขตของ
มาตรฐานการบัญชี เว้นแต่กรณีที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ข้อบังคับ ข้อ ๕(๒)

ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีต้องไม่ปฏิบัติงานที่ตนขาดความเป็นอิสระภายใต้กรอบวิชาชีพ
บัญชี

คำชี้แจง

ในกรณีที่ผู้ทำบัญชีเห็นว่ามีความสัมพันธ์หรือมีสถานการณ์ใดที่จะกระทบต่อ
ความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานให้ปฏิบัติตามมาตรฐานของวิชาชีพ ผู้ทำบัญชีต้องใช้
วิจารณญาณในการรับงาน ถอนตัวจากการให้บริการ หรือหยุดการให้บริการชั่วคราว
จนกว่าความสัมพันธ์หรือสถานการณ์ที่กระทบความเป็นอิสระได้ยุติลง

ในกรณีที่ผู้ทำบัญชีในองค์กร หรือในสำนักงานบัญชีถูกฝ่ายบริหาร ในองค์กร
มอบหมายให้ปฏิบัติงานทางบัญชีต่างจากมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดไว้ เช่น การตี
ราคาสินทรัพย์ การคำนวณค่าเสื่อมราคา เป็นต้น แต่เมื่อผู้ทำบัญชีได้โต้แย้งการ
ปฏิบัติงานตามหลักวิชาชีพบัญชีจนเป็นที่ประจักษ์แล้ว เช่น การประชุมหารือกัน
ระหว่างผู้ทำบัญชีกับผู้ว่าจ้าง การชี้แจงเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้เข้าใจถูกต้องตาม
หลักมาตรฐานทางวิชาชีพบัญชีถึงหัวหน้างานหรือนายจ้าง และการหารือกับ
คณะกรรมการตรวจสอบ ย่อมถือว่าเป็นการผ่อนคลายนระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตามก็ให้ผู้ทำ
บัญชีต้องพิจารณาถึงการปฏิบัติตามข้อบังคับจรรยาบรรณข้ออื่น ๆ ด้วย

ตัวอย่างการเพิ่มมาตรการป้องกันและผ่อนคลายน เช่น

- (ก) ปฏิเสธที่จะรับหรือปฏิบัติงาน
- (ข) การมีนโยบายการควบคุมคุณภาพงาน การระบุนส่วนได้เสียหรือความสัมพันธ์
ของผู้ทำบัญชี ผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ทำบัญชีกับลูกค้าหรือฝ่ายบริหาร
- (ค) การปฏิบัติในกรณีสำนักงานบัญชี เช่น
 - ๑) สื่อสารนโยบายการปฏิบัติงาน และกระบวนการทำงานของสำนักงาน
ตลอดจนการปลูกฝังจรรยาบรรณด้านความเป็นอิสระให้กับพนักงานใน
สำนักงาน
 - ๒) ให้ผู้ทำบัญชีรายอื่นในสำนักงาน สอบทานงานที่ทำหรือให้คำปรึกษาที่
จำเป็น การหมุนเวียนผู้ทำบัญชีที่รับงานของลูกค้าแต่ละราย การขอ
คำปรึกษาจากหน่วยงานหรือบุคคลที่สามที่มีความเป็นอิสระ เป็นต้น
 - ๓) ไม่รับทำบัญชีและสอบบัญชีให้กับลูกค้ารายเดียวกัน

- (ง) ในกรณีที่ผู้ทำบัญชีมีข้อขัดแย้งเกี่ยวกับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ผู้ทำบัญชีอาจแจ้งมาที่สภาวิชาชีพบัญชี และ/หรือกรมพัฒนาธุรกิจการค้าเพื่อทราบก็ได้

การพิจารณาความเป็นอิสระให้พิจารณาในช่วงเวลาตั้งแต่ผู้ทำบัญชีและกลุ่มผู้ปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีเริ่มต้นปฏิบัติงาน จนถึงการส่งมอบงานให้กับผู้ว่าจ้าง หรือความสัมพันธ์ทางวิชาชีพระหว่างผู้ทำบัญชีกับลูกค้าสิ้นสุดลง โดยพิจารณาจากสัญญาหรือข้อตกลง

ข้อ ๑๐ ความเที่ยงธรรม

ข้อบังคับ ข้อ ๑๐(๑) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานด้วยความยุติธรรม ซื่อตรงต่อวิชาชีพ และต้องไม่มีส่วนได้เสียในงานที่ตนประกอบวิชาชีพ นอกจากค่าตอบแทนที่ได้รับจากการประกอบวิชาชีพนั้น

คำชี้แจง

ตัวอย่างปัจจัยที่สนับสนุนให้ผู้ทำบัญชีดำรงไว้ซึ่งความเที่ยงธรรม เช่น

- (ก) ผู้ทำบัญชี มีการบันทึกข้อมูลทางบัญชีที่ถูกต้องตามหลักฐานเอกสารหรือสิ่งแวดล้อม ผู้ทำบัญชีต้องหลีกเลี่ยงความสัมพันธ์หรือสถานการณ์ใดๆ ที่อาจทำให้ผู้ทำบัญชีไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นกลางในการใช้ดุลยพินิจ เช่น
- ๑) รับของขวัญ ของกำนัล หรือการรับรองจากลูกค้าหรือฝ่ายบริหารที่ตนเองสังกัดอยู่ ในส่วนที่เกินสมควร การใช้วิจารณญาณเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ในเรื่องดังกล่าวไม่รวมถึงการรับประโยชน์และค่าตอบแทนจากการให้บริการทางวิชาชีพนั้น
 - ๒) กู้ยืมเงิน หรือค้ำประกัน โดยลูกค้าหรือฝ่ายบริหารที่ตนสังกัดอยู่ที่ไม่ใช่ธนาคารหรือสถาบันการเงินในจำนวนเกินสมควร หรือที่นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในระเบียบของบริษัท
- (ข) ผู้ทำบัญชีต้องไม่เรียกรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ใด ๆ เช่น ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือรางวัลใด ๆ จากบุคคลอื่น เพื่อเป็นการตอบแทนจากการที่บุคคลอื่นนั้นได้รับงานจากกิจการที่ตนเป็นผู้ปฏิบัติวิชาชีพบัญชี และการได้รับงานของบุคคลอื่นนั้นเป็นเพราะการแนะนำของตน

กรณีต่อไปนี้อาจถือว่าผู้ทำบัญชีเรียกรับทรัพย์สินหรือประโยชน์จากบุคคลใดในเมื่อบุคคลนั้นได้รับงาน จากการแนะนำหรือจัดหางานของตนในฐานะที่เป็นผู้ทำบัญชีของกิจการนั้น เช่น

- ๑) นาย ก ผู้ทำบัญชีของบริษัท ข แนะนำให้บริษัท ข ทำการประกันวินาศภัยกับบริษัท ค ประกันภัย และ นาย ก ได้รับค่านายหน้าจากบริษัท ค ประกันภัย จำนวนหนึ่งจากการแนะนำงานให้
- ๒) การได้รับรายได้ค่านายหน้า หรือรายได้ทำนองเดียวกันจากการแนะนำลูกค้าของผู้ทำบัญชี
- ๓) ผู้ทำบัญชีแนะนำงานให้ นาย ง ทำงานกับบริษัท ข ซึ่งตนเป็นผู้ทำบัญชี โดยตนเองเรียกค่าตอบแทนจากการแนะนำงานนั้นจาก นาย ง ด้วย

ข้อบังคับ ข้อ ๑๐(๒) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้ดุลยพินิจบนหลักฐานที่เชื่อถือได้โดยปราศจากความมีอคติและความลำเอียง

คำชี้แจง การใช้ดุลยพินิจในทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีจะต้องเป็นไปตามข้อมูลและหลักฐานที่เชื่อถือได้ โดยปราศจากความมีอคติและความลำเอียง

ข้อบังคับ ข้อ ๑๐(๓) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้ดุลยพินิจอย่างเที่ยงธรรม โดยหลีกเลี่ยงความสัมพันธ์หรือสถานการณ์ใดๆ ที่อาจทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไม่สามารถปฏิบัติงานได้โดยโปร่งใส อิสระ และซื่อสัตย์สุจริต

คำชี้แจง ผู้ทำบัญชี ในบางกรณีอาจตกอยู่ภายใต้สถานการณ์ที่ทำให้มีอคติและความลำเอียงในการใช้ดุลยพินิจทางวิชาชีพได้ ดังนั้นผู้ทำบัญชีควรหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่อาจทำให้เกิดความสัมพันธ์ อิทธิพลและการโน้มน้าวต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการใช้ดุลยพินิจได้

ข้อ ๑๑ ความซื่อสัตย์สุจริต

ข้อบังคับ ข้อ ๑๑(๑) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงาน อย่างตรงไปตรงมา จริงใจ ซื่อตรงต่อวิชาชีพ ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง

คำชี้แจง ผู้ทำบัญชีต้องไม่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือเป็นที่ทราบได้ว่าเกี่ยวข้องกับรายงานแบบแสดงรายการ การสื่อสาร หรือข้อมูลอื่นที่เชื่อได้ว่าเป็นข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้อมูลที่อาจทำให้ผู้อื่นเข้าใจผิด ข้อมูลที่ไม่ชัดเจน หรือข้อมูลที่ได้ละเว้นหรือปิดบัง ซึ่งจำเป็นต้องมีอยู่ในรายงาน ซึ่งอาจทำให้เกิดความเข้าใจผิดได้ อย่างไรก็ตาม ผู้ทำบัญชีอาจไม่ถือได้ว่าได้มีการปฏิบัติตามที่กล่าวไว้ในวรรคข้างต้น ถ้าผู้ทำบัญชีได้ปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติทางวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับกรณีดังกล่าว

ข้อบังคับ ข้อ ๑๑(๒) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานตรงตามหลักฐานที่เป็นจริง

คำชี้แจง (ก) ผู้ทำบัญชีต้องไม่กระทำการหรือสนับสนุนให้บุคคลอื่นกระทำการ โดยทุจริต

ซ่อนเร้น ปลอมแปลง แก้ไขหรือทำลายเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้ผิดจากความเป็นจริง

ข้อบังคับ ข้อ ๑๑(๓)

(๗) ผู้ทำบัญชีต้องไม่แนะนำหรือเห็นด้วยกับลูกค้าหรือฝ่ายบริหารให้มีการจัดทำเอกสารหรือหลักฐานทางบัญชีที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือตามมาตรฐานการบัญชี ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ต้องไม่อ้างหรือยินยอมให้บุคคลอื่นอ้างว่าได้ปฏิบัติงานโดยที่ไม่ได้มีการปฏิบัติงานจริง

คำชี้แจง

(ก) ผู้ทำบัญชีต้องไม่ลงลายมือชื่อเป็นผู้ทำบัญชี โดยมิได้มีส่วนในการปฏิบัติงานหรือควบคุมการปฏิบัติงานจริง

(๗) ผู้ทำบัญชีต้องไม่ยินยอมให้บุคคลใดอ้างว่าตนเองมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานหรือควบคุมการปฏิบัติงาน โดยมิได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานหรือควบคุมการปฏิบัติงานจริง

หมวดที่ ๓ ความรู้ ความสามารถ และมาตรฐานในการปฏิบัติงาน

ข้อ ๑๒ ความรู้ ความสามารถ

ข้อบังคับ ข้อ ๑๒(๑)

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้ความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพ วิธีปฏิบัติ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ความชำนาญและประสบการณ์ทางวิชาชีพด้วยความมีสติ เอาใจใส่อย่างเต็มความสามารถ และระมัดระวังรอบคอบ

คำชี้แจง

การใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ถือเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ทำบัญชี ดังนี้

(ก) มีความรู้และทักษะทางวิชาชีพให้อยู่ในระดับที่สามารถให้ความมั่นใจแก่ผู้รับบริการ หรือผู้ว่าจ้างว่าจะได้รับบริการทางวิชาชีพบัญชีตามความรู้ความสามารถที่ต้องการตามที่กำหนดโดยวิชาชีพบัญชี

(๗) ใช้ดุลยพินิจที่ดีในการประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในการให้บริการ ซึ่งความรู้ความสามารถทางวิชาชีพบัญชี แยกเป็น ๒ ส่วนได้ ดังนี้

(๑) การบรรลุถึงระดับ ความรู้ความสามารถ ตามที่กำหนดโดยองค์กรวิชาชีพบัญชี

(๒) การรักษาระดับ ความรู้ความสามารถ ตามที่กำหนดโดยองค์กรวิชาชีพบัญชี

(ค) ดำเนินการตามขั้นตอนที่สมเหตุสมผลเพื่อให้ความมั่นใจว่า ผู้ช่วยผู้ทำบัญชีที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของตน ได้รับการฝึกอบรมและการกำกับดูแลที่เพียงพอ

ในการปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังรอบคอบตามมาตรฐานในการปฏิบัติงานผู้ทำบัญชีต้องวางแผนและควบคุมงานจนสามารถรวบรวมข้อมูลและหลักฐานให้เพียงพอในการปฏิบัติงาน

ตัวอย่างของการใช้ความรู้และความระมัดระวังรอบคอบ เช่น ผู้ทำบัญชีต้องมุ่งมั่นปฏิบัติงาน โดยใช้ความระมัดระวังรอบคอบในการปฏิบัติงานตามที่พึงมีสำหรับสถานการณ์นั้นๆ การใช้ความระมัดระวังรอบคอบนี้ รวมถึงกรณีที่ผู้ทำบัญชีต้องนำผลงานของผู้ทำบัญชีรายอื่นไปใช้ ซึ่งผู้ทำบัญชีต้องดำเนินการให้มีหลักฐานที่เพียงพอสำหรับการจัดทำบัญชีและรายงานที่ตนเองจัดทำขึ้น

ข้อบังคับ ข้อ ๑๒(๒) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องประกอบวิชาชีพ โดยมีความสามารถเพียงพอที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จได้

คำชี้แจง เพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการให้บริการโดยมั่นใจว่าผู้ทำบัญชีมีความสามารถเพียงพอที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จได้

ในการพิจารณารับงาน ผู้ทำบัญชีต้องมีความรู้และประสบการณ์ในธุรกิจของลูกค้า ลักษณะงานบริการที่ลูกค้าต้องการ และมีความสามารถเพียงพอที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีและมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานทางวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ผู้ทำบัญชีต้องไม่แสดงตนว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ที่มีประสบการณ์ในเรื่องที่ตนเองมีความรู้และความสามารถไม่เพียงพอ ในกรณีนี้ผู้ทำบัญชีควรพิจารณาที่จะรับคำแนะนำหรือใช้ผลงานจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความถนัดในงานดังกล่าว

กรณีต่อไปนี้อาจถือว่าผู้ทำบัญชีรับงานที่เกินความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานได้ เช่น ผู้ทำบัญชีรับงานในปริมาณมากเกินไปที่กำหนดในกฎหมายเกี่ยวกับการบัญชีหรือมีระยะเวลาที่ไม่เหมาะสมจนไม่สามารถควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานในการปฏิบัติงานได้

ข้อบังคับ ข้อ ๑๒(๓) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องประกอบวิชาชีพ ด้วยความมุ่งมั่นและขยันหมั่นเพียร

คำชี้แจง ผู้ทำบัญชีต้องปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงด้วยความมุ่งมั่นและขยันหมั่นเพียร โดยมีความรับผิดชอบและใส่ใจในการปฏิบัติงานอย่างมีทักษะ ครบถ้วน สมบูรณ์ทันเวลาตามสัญญาหรือข้อผูกพันของลูกค้าหรือผู้ว่าจ้าง และเป็นไปตามข้อบังคับในเรื่องของความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต

ข้อบังคับ ข้อ ๑๒(๔) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ต้องศึกษาหาความรู้และความชำนาญทางวิชาชีพเพิ่มเติมอย่าง

ต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถให้ทันสมัยอยู่เสมอ

คำชี้แจง

ผู้ทำบัญชีต้องศึกษาหาความรู้และความชำนาญทางวิชาชีพให้เพียงพอที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จได้

การที่ผู้ทำบัญชีจะมีความรู้ความสามารถในงานที่รับว่าจะให้บริการ ผู้ทำบัญชีต้องผ่านการศึกษา การอบรม และมีการศึกษาหาความรู้ความเข้าใจในงานดังกล่าวเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาและมีประสบการณ์ การฝึกฝนในการใช้วิจารณญาณ และการประยุกต์ใช้ความรู้ที่รับว่าจะให้บริการ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าลูกค้าจะได้รับบริการวิชาชีพที่สมบูรณ์และทันต่อเหตุการณ์

ข้อ ๑๓ มาตรฐานในการปฏิบัติงาน

ข้อบังคับ ข้อ ๑๓(๑) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องประกอบวิชาชีพบัญชีให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพและมาตรฐานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

คำชี้แจง (ก) ผู้ทำบัญชีต้องให้บริการทางวิชาชีพที่สอดคล้องกับมาตรฐานของวิชาชีพและมาตรฐานวิชาการที่เกี่ยวข้อง

ผู้ทำบัญชีต้องมีความเข้าใจในมาตรฐานวิชาชีพที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน เช่น มาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชี รวมถึงมาตรฐานวิชาการอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น มาตรฐานการควบคุมภายใน มาตรฐานการตรวจสอบภายใน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเงิน ภาษีอากร กฎหมายอื่น ๆ และต้องปฏิบัติตามมาตรฐานอย่างถูกต้อง ครบถ้วนทันเวลา

(ข) ผู้ทำบัญชีต้องควบคุมคุณภาพงานให้ได้มาตรฐานอยู่เสมอ ผู้ทำบัญชีควรมีการอบรมและควบคุมคุณภาพงานของตนเองและผู้ช่วยให้ปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมและสม่ำเสมอ ทั้งนี้เพื่อให้มั่นใจว่าผลงานการบริการทางวิชาชีพได้มาตรฐาน

ข้อบังคับ ข้อ ๑๓(๒) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังรอบคอบ และด้วยความชำนาญตามมาตรฐานวิชาชีพและมาตรฐานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

คำชี้แจง

ผู้ทำบัญชีต้องระมัดระวังรอบคอบ และใช้ความชำนาญในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานของวิชาชีพและมาตรฐานวิชาการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งไม่ยินยอมให้ผู้อื่นอ้างว่าตนเป็นผู้ปฏิบัติงาน โดยมีได้ปฏิบัติงานหรือควบคุมการปฏิบัติงานจริงและต้องใช้ความระมัดระวังรอบคอบในการบันทึกข้อมูล เมื่อปรากฏว่ามีข้อมูลหรือเหตุการณ์อาจมีผลกระทบ หรือมีข้อจำกัดในการปฏิบัติงานวิชาชีพผู้ทำบัญชีต้องพิจารณาถึงความมีสาระสำคัญของผลกระทบและข้อจำกัดดังกล่าวต่อการปฏิบัติงาน และจะต้องเปิดเผย

ข้อมูลหรือเหตุการณ์ดังกล่าวให้ชัดเจนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ โดยอาจแจ้งคำโต้แย้งหรือหาทางแก้ไขอย่างเหมาะสม ก่อนที่จะรับหรือปฏิเสธการปฏิบัติงาน

หมวดที่ ๔ การรักษาความลับ

ข้อบังคับ ข้อ ๑๔

ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีต้องไม่นำข้อมูลที่เป็นความลับขององค์กรที่ตนได้มาจากการปฏิบัติงานวิชาชีพ และความสัมพันธ์ในทางธุรกิจ รวมทั้งความลับขององค์กรที่ตนสังกัดไปเปิดเผยต่อบุคคลที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากองค์กร เว้นแต่ในกรณีที่เป็นกรณเปิดเผยตามสิทธิหรือหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมายหรือในฐานะผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี

คำชี้แจง

ข้อพิจารณาในการรักษาความลับ รวมถึงกรณีต่างๆ ดังต่อไปนี้ เช่น

- (ก) ผู้ทำบัญชีจะต้องเก็บรักษาความลับของข้อมูลตลอดเวลา โดยจะต้องใช้ความระมัดระวังต่อสถานการณ์ที่อาจทำให้มีการเปิดเผยข้อมูลได้โดยไม่ตั้งใจ โดยเฉพาะในระหว่างการติดต่อหรือมีความสัมพันธ์กับหุ้นส่วนหรือพันธมิตรทางธุรกิจที่มีความสัมพันธ์กันมาเป็นระยะเวลานาน บุคคลใกล้ชิดภายในครอบครัว บิดามารดา คู่สมรส หรือบุคคลที่อยู่ภายใต้การอุปการะของผู้ทำบัญชี
- (ข) ผู้ทำบัญชีจะต้องเก็บรักษาความลับของข้อมูลที่ได้รับจากบุคคลที่อยู่ระหว่างพิจารณารับเป็นลูกค้าหรือจากองค์กรที่ต้องการใช้บริการทางวิชาชีพซึ่งอยู่ระหว่างพิจารณาว่าจ้างผู้ทำบัญชี
- (ค) ผู้ทำบัญชีต้องจัดให้มีระบบที่เพียงพอในการติดตามควบคุมดูแลเพื่อให้แน่ใจว่าผู้ปฏิบัติงานภายใต้การควบคุมดูแลของตนเองและบุคคลที่ตนได้ขอคำแนะนำหรือขอความช่วยเหลือมีการถือปฏิบัติตามหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับการเก็บรักษาความลับของข้อมูล
- (ง) ผู้ทำบัญชีจะต้องเก็บรักษาความลับของข้อมูลแม้ในกรณีที่ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ทำบัญชีกับลูกค้าหรือผู้ว่าจ้างจะสิ้นสุดลงแล้วก็ตาม อย่างไรก็ตามในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงองค์กรที่สังกัดหรือผู้ว่าจ้าง หรือในกรณีที่มีการรับลูกค้าใหม่ ผู้ทำบัญชีสามารถนำประสบการณ์ที่ตนได้มาจากการให้บริการทางวิชาชีพแก่ลูกค้าหรือผู้ว่าจ้างรายเดิมมาใช้ แต่จะต้องไม่ใช่หรือเปิดเผยข้อมูลที่เป็นความลับซึ่งตนได้ล่วงรู้หรือได้มาจากการให้บริการทางวิชาชีพและความสัมพันธ์ทางธุรกิจที่ผ่านมา

ผู้ทำบัญชีสามารถเปิดเผยข้อมูลที่เป็นความลับขององค์กร ในกรณีที่เป็น

หน้าที่หรือความรับผิดชอบตามกฎหมาย หรือโดยสิทธิหรือหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย หรือในฐานะผู้ทำบัญชี ที่จะต้องเปิดเผย ดังนี้

- (ก) ตัวอย่างการเปิดเผยตามสิทธิหรือหน้าที่ ที่กำหนดไว้ในกฎหมายในฐานะผู้ทำบัญชี
 - ๑) การแสดงหรือจัดส่งเอกสารหลักฐานภายใต้กระบวนการตามกฎหมาย
 - ๒) การเปิดเผยต่อองค์กรที่ทำหน้าที่กำกับดูแลผู้ทำบัญชีในกระบวนการตรวจสอบด้านคุณภาพ (quality review)
 - ๓) การเปิดเผยต่อองค์กรที่ทำหน้าที่กำกับดูแลผู้ทำบัญชีหรือการเปิดเผยต่อหน่วยงานกำกับดูแลในกระบวนการได้สวนหรือตรวจสอบ
 - ๔) การเปิดเผยภายใต้กระบวนการพิจารณาตามกฎหมายเพื่อแสดงว่าตนได้ปฏิบัติหน้าที่เยี่ยงผู้ทำบัญชีที่ดี
 - ๕) การเปิดเผยตามข้อบังคับของมาตรฐานทางวิชาชีพและจรรยาบรรณของผู้ทำบัญชี
- (ข) ในการตัดสินใจว่าจะเปิดเผยข้อมูลที่เป็นความลับหรือไม่ ผู้ทำบัญชีควรพิจารณาประเด็นต่อไปนี้
 - ๑) ความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นต่อผลประโยชน์ของบุคคลทุกฝ่าย รวมถึงบุคคลที่สามจากการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นความลับ แม้ว่าจะได้รับความเห็นชอบจากลูกค้าหรือฝ่ายบริหารแล้วก็ตาม
 - ๒) ข้อมูลที่เป็นความลับนั้น ผู้ทำบัญชีได้รับรู้ และมีข้อมูลสนับสนุนเพียงพอในระดับที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติหรือไม่ สำหรับในบางสถานการณ์ ถ้าข้อมูลที่เป็นความลับเกี่ยวข้องกับความจริงที่ยังไม่มีข้อมูลสนับสนุน ข้อมูลที่ไม่มีความครบถ้วนสมบูรณ์หรือข้อสรุปที่ยังไม่มีข้อมูลสนับสนุน แต่มีความจำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลที่เป็นความลับนั้น ผู้ทำบัญชีควรใช้ดุลยพินิจเกี่ยวกับประเภทของการเปิดเผย รูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมในการเปิดเผย ตลอดจนบุคคลที่สมควรจะได้รับข้อมูลที่เป็นความลับ

โดยจะต้องมั่นใจว่าบุคคลที่จะได้รับข้อมูลที่เป็นความลับนั้นเป็นบุคคลที่สมควรจะได้รับข้อมูลนั้น

ข้อบังคับ ข้อ ๑๕

ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีต้องไม่นำข้อมูลที่เป็นความลับขององค์กร ที่ตนได้มาจากการปฏิบัติงานวิชาชีพ และความสัมพันธ์ในทางธุรกิจ รวมทั้งความลับขององค์กรที่ตนสังกัด ไปใช้เพื่อประโยชน์ของคนหรือบุคคลอื่นโดยมิชอบ

คำชี้แจง

ในการปฏิบัติงาน ผู้ทำบัญชีอาจล่วงรู้หรือได้มาซึ่งข้อมูลใด ๆ ที่พึงถือเป็นความลับของกิจการที่ตนให้บริการหรือปฏิบัติงาน ผู้ทำบัญชีจะต้องไม่นำข้อมูลนั้นไปเปิดเผย ทั้งนี้รวมถึงการที่ผู้ทำบัญชีหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ทำบัญชีจะต้องไม่นำข้อมูลที่ได้มาในระหว่างการปฏิบัติงานไปใช้หรือเป็นที่ประจักษ์ชัดว่าได้ใช้เพื่อประโยชน์ของตนเอง หรือเพื่อประโยชน์ของบุคคลภายนอก เช่น แนะนำให้คนใกล้ชิดหรือเครือญาติไปซื้อหุ้นเป็นการล่วงหน้าก่อนที่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่จะเพิ่มทุนหรือซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ก่อนที่บริษัทจะประกาศจ่ายเงินปันผล

หมวดที่ ๕ ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ

ข้อบังคับ ข้อ ๑๖

ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีต้องมีความรับผิดชอบตามกรอบวิชาชีพบัญชีต่อผู้รับบริการ

คำชี้แจง

(๑) ในกรณีผู้ทำบัญชีที่ให้บริการรับจ้างทำบัญชีหรือสำนักงานบัญชีต้องมีความรับผิดชอบตามกรอบวิชาชีพบัญชีต่อผู้รับบริการ ดังนี้

- (ก) เมื่อผู้ทำบัญชีได้ให้บริการทางบัญชีต่อผู้รับบริการเสร็จแล้ว ต้องส่งคืนเอกสารการบันทึกบัญชี และข้อมูลการบันทึกบัญชีคืนแก่ผู้รับบริการโดยเร็ว
- (ข) ในกรณีที่เกิดปัญหาต้องหยุดการให้บริการ เช่น ไม่ได้รับค่าธรรมเนียมวิชาชีพเป็นเวลานานเกินกว่า ๓ เดือน ต้องแจ้งยกเลิกการให้บริการทางบัญชีต่อผู้รับบริการภายในระยะเวลาอันสมควร
- (ค) ผู้ทำบัญชีต้องไม่ละทิ้งการปฏิบัติงานที่รับไว้แล้ว หรือปฏิบัติงานไม่เสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรและไม่ได้แจ้งให้ผู้ว่าจ้างทราบ ซึ่งถือว่าผู้ทำบัญชีขาดความรับผิดชอบต่อลูกค้า และอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ลูกค้า
- (ง) ผู้ทำบัญชีต้องไม่จัดทำหลักฐานเอกสารอันเป็นเท็จ หรือแนะนำให้ผู้ว่าจ้างเสียภาษีอากรไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งจะทำให้บัญชีและงบการเงินที่

นำส่งหน่วยงานราชการแสดงข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง และเกิดความเสียหายแก่ ส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐและผู้อื่น หากนำผลงานของผู้ทำ บัญชีไปใช้

- (๒) ในกรณีผู้ทำบัญชีในองค์กร ต้องมีความรับผิดชอบตามกรอบวิชาชีพบัญชี ดังนี้
- (ก) ผู้ทำบัญชีต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีและกฎหมาย อื่นที่เกี่ยวข้อง
 - (ข) ในกรณีที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ต่างจากมาตรฐานการบัญชี จะต้องชี้แจงให้เป็นที่ประจักษ์ว่า มาตรฐานการบัญชีที่ถูกต้องเป็นอย่างไร แต่ถ้ายังมีปัญหาให้ปรึกษาสภาวิชาชีพบัญชีฯ
 - (ค) ผู้ทำบัญชีต้องไม่ละทิ้งการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายและปฏิบัติให้ ทันเวลาที่กำหนดไว้ ในกรณี ถ้ามีปัญหาล่าช้าให้แจ้งผู้รับผิดชอบทราบถึง สาเหตุ
 - (ง) ผู้ทำบัญชี ต้องมีส่วนร่วมในการจัดเก็บเอกสาร หลักฐานให้เป็นไปตาม กฎหมาย

ข้อบังคับ ข้อ ๑๗

ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานตามกรอบวิชาชีพบัญชี เพื่อให้เกิดความ น่าเชื่อถือและมีประโยชน์ต่อผู้รับบริการ

คำชี้แจง

ผู้ทำบัญชีที่ให้บริการรับจ้างทำบัญชีหรือสำนักงานบัญชีต้องปฏิบัติงานให้ เกิดความน่าเชื่อถือและเป็นประโยชน์ต่อบุคคลต่างๆ ภายใต้กรอบวิชาชีพ

ผู้ทำบัญชีต้องให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน ในการส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพ และสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ทำบัญชีด้วยกันจนก่อให้เกิดผลงานของผู้ทำ บัญชีที่เป็นที่เชื่อถือของบุคคลหลายฝ่ายซึ่งอาจรวมทั้งสาธารณชน ผู้ทำบัญชีจึงต้อง ปฏิบัติตนเพื่อรักษาจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการรักษาและส่งเสริม เกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ เช่น

- (ก) ไม่กล่าวเกินจริงเกี่ยวกับบริการที่ตนสามารถให้ได้ คุณสมบัติของตน หรือ ประสบการณ์ที่มี
- (ข) ไม่ใส่ร้ายป้ายสี ถูกเหยียดหยามงานของผู้ทำบัญชีอื่น
- (ค) ไม่เป็นผู้ถูกศาลพิพากษาให้ล้มละลาย หรือผู้อยู่ในระหว่างสถานะเป็นบุคคล ล้มละลาย

(ง) ไม่กระทำความผิดทางอาญาจนได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่โทษที่เกิดจากความประมาทเลินเล่อหรือลหุโทษ นอกจากนี้ผู้ทำบัญชียังพึงบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคมโดยส่วนรวม

หมวดที่ ๖ ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคลหรือนิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ปฏิบัติหน้าที่ให้

ข้อบังคับ ข้อ ๑๘ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติตามจริยธรรมทางธุรกิจขององค์กรที่ตนสังกัด

คำชี้แจง ผู้ทำบัญชีในองค์กรนอกจากจะต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณของผู้ทำบัญชีแล้ว กฎหมายยังกำหนดให้ต้องมีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคล หรือนิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้ ซึ่งในข้อบังคับนี้ได้ระบุให้ผู้ทำบัญชี จะต้องปฏิบัติตามจริยธรรมทางธุรกิจขององค์กรที่ตนสังกัดด้วย ดังนั้นข้อบังคับนี้จะ ทำให้มีความแตกต่างกัน ในแต่ละองค์กรที่มีจริยธรรมทางธุรกิจที่แตกต่างกันด้วย ตามแต่ความเคร่งครัดของจริยธรรมที่องค์กรนั้นกำหนดไว้ ในกรณีที่องค์กรไม่ได้ กำหนดเรื่องจริยธรรมไว้ชัดเจน ผู้ทำบัญชีต้องใช้จริยธรรมของธุรกิจโดยทั่วไปแทน

ข้อบังคับ ข้อ ๑๙ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต อุทิศตน ทุ่เมทะ คุณเล ทรพีสินขององค์กรที่ตนสังกัด

คำชี้แจง ในการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ให้ใช้คำชี้แจงในหมวด ๒ ข้อ ๑๑ ความซื่อสัตย์ สุจริตมาเป็นแนวในการปฏิบัติได้ ซึ่งในข้อบังคับนี้ได้เพิ่มเรื่องการดูแลทรัพย์สิน องค์กรที่ตนสังกัดไว้ด้วย ดังนั้น ผู้ทำบัญชีจะต้องจัดให้มีหรือให้คำแนะนำระบบงาน บริหารสินทรัพย์ให้เหมาะสมกับขนาดขององค์กร เช่น การจัดให้มีทะเบียนสินทรัพย์ ที่ถูกต้องครบถ้วนตามบัญชีสินทรัพย์ และการตรวจนับอย่างเพียงพอ

ข้อบังคับ ข้อ ๒๐ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้เวลา และทรัพย์สินขององค์กรที่ตนสังกัดให้เกิด ประโยชน์สูงสุด ไม่นำไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือนุคคลที่สามทั้งทางตรงและ ทางอ้อม

คำชี้แจง ข้อบังคับนี้กำหนดให้ผู้ทำบัญชีในองค์กรต้องใช้เวลา และทรัพย์สินของ องค์กรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งมีเจตนาให้ใช้เวลาและทรัพย์สินเชิงวิญญูชนในการ ปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์กร ในเรื่องการใช้เวลาอย่างน้อยต้องมา ปฏิบัติงานตามระยะเวลา ซึ่งรวมถึงการป่วย สาย ลา ที่เป็นข้อบังคับในระเบียบการ บุคคลหรือสัญญาจ้างในบางกรณีอาจจะต้องมีการทำงานล่วงเวลาเพื่อให้บรรลุ เป้าหมายที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้ การใช้ทรัพย์สินขององค์กรก็ต้องมีการระมัดระวังไม่ให้

เสียหาย สูญหาย โดยการประมาทเลินเล่อ รวมทั้งการใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดให้กับองค์กร เช่น การใช้รถยนต์พาหนะในการปฏิบัติงานของกิจการด้วยความระมัดระวัง นอกจากนี้จะต้องไม่นำไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม เช่น ไม่ใช้รถยนต์ขององค์กรในงานส่วนตัว ยกเว้นองค์กรนั้นอนุญาตไว้ หรือยินยอมให้บุคคลที่สามนำรถยนต์ไปใช้งาน เป็นต้น

ข้อบังคับ ข้อ ๒๑

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ต้องเปิดเผยความสัมพันธ์กับองค์กร สถาบัน ธุรกิจภายนอก หรือความสัมพันธ์ทางเครือญาติ เพื่อหลีกเลี่ยงการกระทำที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์

คำชี้แจง

ผู้ทำบัญชีในองค์กรพึงระมัดระวัง ไม่ให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์กับองค์กร เช่น ได้รับสิทธิประโยชน์ไม่ว่าจะเป็นตัวเงิน/สินทรัพย์ หรือประโยชน์อื่นๆ ที่เกินกว่าระเบียบขององค์กรกำหนดไว้ เมื่อมีกรณีที่เกิดผลประโชยชน์ขัดแย้ง ถึงแม้จะมีการอนุมัติตามหลักเกณฑ์แล้วก็ตาม ก็ต้องเปิดเผยความสัมพันธ์กับองค์กร เช่น การเป็นกรรมการ และ/หรือผู้ถือหุ้นในองค์กรอื่น ที่เป็นสาระสำคัญ ที่จะก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์นั้น รวมถึงให้ระบุจำนวนเงิน สินทรัพย์ หรือประโยชน์อื่นไว้ให้ชัดเจน ทั้งนี้ ให้รวมถึงความสัมพันธ์ทางเครือญาติที่ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) กำหนดไว้ให้ต้องเปิดเผยความสัมพันธ์ของญาติสนิท ได้แก่ คู่สมรส บิดามารดา บุตรและคู่สมรส พี่น้อง ที่จะมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ซึ่งควรเปิดเผยในลักษณะเดียวกับคำชี้แจงในหมวดที่ ๔ ข้อ ๑๔ และข้อ ๑๕ เรื่อง การรักษาความลับ

ข้อบังคับ ข้อ ๒๒

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ต้องไม่กระทำการใดๆ ที่ส่งผลกระทบต่อชื่อเสียง และการดำเนินการขององค์กรที่ตนสังกัด

คำชี้แจง

ข้อบังคับจรรยาบรรณ ได้กำหนดเรื่องความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพบัญชีไว้แล้ว โดยการกระทำใดๆ ที่เป็นเหตุให้ผู้ทำบัญชีในองค์กรจะต้องได้รับโทษการประพฤติดิจจรรยาบรรณ ตามมาตรา ๔๕ ซึ่งจะมีค่านิยามไว้ในข้อ ๓ ของข้อบังคับจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งรวมถึงเคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตในการประกอบวิชาชีพบัญชีจากหน่วยงานราชการหรือสถาบันวิชาชีพบัญชีอื่นที่ควบคุมหรือกำกับดูแล ซึ่งเป็นเรื่องเฉพาะตัวของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ทำให้มีผลกระทบต่อชื่อเสียงและการดำเนินการขององค์กร นอกจากนี้ ถ้าผู้ทำบัญชีประพฤติผิดตามข้อบังคับจรรยาบรรณและมีการพิจารณาโดยคณะกรรมการจรรยาบรรณของสภา

วิชาชีพบัญชี จนถึงที่สุดแล้วว่ามีจริง ก็ถือว่าการกระทำที่ส่งผลกระทบต่อชื่อเสียง และการดำเนินการขององค์กรที่ตนสังกัดด้วย

ข้อบังคับ ข้อ ๒๓

ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ต้องใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบ มีเหตุผลในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรที่ตนสังกัด รวมถึงนายจ้าง (ผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน เจ้าของ) ของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี

คำชี้แจง

ผู้ทำบัญชีในองค์กรต้องมีความรู้ความสามารถและปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานตามข้อบังคับ ข้อ ๑๒ และข้อ ๑๓ เมื่อได้ปฏิบัติตามข้อบังคับและคำชี้แจง แล้วอย่างถูกต้อง จึงจะถือว่าได้ใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบและมีเหตุผลในการปฏิบัติงานซึ่งผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีเพื่อบรรลุเป้าหมายและประโยชน์ขององค์กรที่ตนสังกัด รวมทั้งการปฏิบัติงานให้นายจ้างตามที่ระเบียบหรือสัญญาจ้างที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

หมวดที่ ๗ ความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ และจรรยาบรรณทั่วไป

ข้อบังคับ ข้อ ๒๔

ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีต้องไม่แย่งงานวิชาชีพบัญชีจากผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านเดียวกันรายอื่น

คำชี้แจง

การไม่แย่งงานวิชาชีพบัญชีจากผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านเดียวกันรายอื่น เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานทำบัญชีหรือผู้ทำบัญชีที่ให้บริการรับจ้างทำบัญชี โดยเฉพาะไม่รวมถึงการสมัครงานของผู้ทำบัญชีในองค์กร

ผู้ทำบัญชีจะต้องไม่เสนอตนเองเข้ารับงานของกิจการใดที่ผู้ทำบัญชีอื่น ปฏิบัติงานอยู่แล้วไม่ว่าจะด้วยวิธีการใด ๆ ทั้งนี้ รวมถึงการไม่ยินยอมให้ผู้อื่น ดำเนินการแทนด้วย

กรณีดังต่อไปนี้ถือว่าการไม่เป็นการแย่งงานจากผู้ทำบัญชีอื่น เช่น

- (ก) ได้รับการยินยอมจากผู้ทำบัญชีคนก่อน
- (ข) มีเหตุอันควรเชื่อว่าลูกค้าได้ถอนผู้ทำบัญชีคนก่อนจากการเป็นผู้ทำบัญชีของเขาแล้ว
- (ค) ผู้ทำบัญชีที่ปฏิบัติงานอยู่ได้ปฏิเสธหรือแสดงความไม่สมัครใจที่จะทำบัญชีให้ลูกค้านั้นต่อไปแล้ว

กรณีต่อไปนี้ถือว่าการแย่งงานจากผู้ทำบัญชีอื่น เช่น

- (ก) ผู้ทำบัญชีส่งหนังสือเวียนและให้ข่าวสารในรูปแบบหรือสื่อต่างๆ เพื่อชักชวนให้มาทำบัญชีกับตนแก่ลูกค้าของผู้ทำบัญชีอื่น โดยมีได้รับการร้องขอโดย

หนังสือเวียนนั้นมีชื่อ ที่อยู่ ของผู้ทำบัญชี และสำนักงานของผู้ทำบัญชีด้วย เว้น
แต่กิจการที่ยังไม่มีผู้ทำบัญชี

- (ง) ผู้ทำบัญชีเสนอค่าธรรมเนียมวิชาชีพในการรับงานต่ำกว่าผู้ทำบัญชีรายก่อน
อย่างมีนัยสำคัญโดยไม่มีเหตุอันควร
- (ค) ผู้ทำบัญชีออกหนังสือถึงกิจการที่ไม่ใช่ลูกค้าของตนเพื่อเสนอบริการด้าน
วิชาชีพบัญชี เว้นแต่ได้รับการทบทวนจากกิจการนั้นมาก่อน

ข้อบังคับ ข้อ ๒๕

ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีต้องไม่ปฏิบัติงานทางวิชาชีพบัญชีเกินกว่าที่รับมอบหมายจาก
ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีรายอื่น

คำชี้แจง

ผู้ทำบัญชีที่ให้บริการรับจ้างทำบัญชีหรือสำนักงานบัญชี ต้อง ไม่ปฏิบัติงาน
เกินกว่าที่ได้รับมอบหมายจากผู้ทำบัญชีอื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากผู้มอบหมายนั้น

ในกรณีผู้ทำบัญชีได้รับมอบหมายจากผู้ทำบัญชีอื่นให้ปฏิบัติงาน ผู้ทำบัญชี
นั้น จะต้องไม่ปฏิบัติงานเกินกว่าที่ได้รับมอบหมายจากผู้ทำบัญชีอื่น ในกรณีที่ลูกค้า
ของผู้ทำบัญชีอื่นขอร้องให้ทำงานเกินขอบเขตที่ได้รับมอบหมายจากผู้ทำบัญชีอื่น
ผู้ทำบัญชีจะต้องแจ้งให้ผู้ทำบัญชีที่มอบหมายนั้นทราบเสียก่อน และจะต้องไม่
พยายามหาช่องทางที่จะให้ลูกค้าว่าจ้างให้ตนทำงานใด ๆ เพิ่มเติม เช่น

นาย ข ผู้ทำบัญชีของบริษัท ก มีความจำเป็นต้องเดินทางไปต่างประเทศ
เป็นเวลา ๓ เดือน จึงมอบหมายให้ นาย ค ผู้ทำบัญชีปฏิบัติงานด้านบัญชีที่เกี่ยวกับ
ลูกหนี้ของบริษัท ก แทนตน นาย ค ได้ถือโอกาสขณะที่ นาย ข ไม่อยู่ร่วมปฏิบัติงาน
ของบริษัท ก ปฏิบัติงานเกินกว่าที่ได้รับมอบหมายจากนาย ข ดังนี้ ถือว่านาย ค
ปฏิบัติงานเกินกว่าที่ได้รับมอบหมายจากผู้ทำบัญชีอื่น

ข้อบังคับ ข้อ ๒๖

ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีต้องไม่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับงานของตนเกินความเป็นจริงไม่โอ
วด หรือเปรียบเทียบตนหรือองค์กรที่ตนสังกัดอยู่กับผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีด้าน
เดียวกันรายอื่น หรือองค์กรที่ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีด้านเดียวกันรายอื่นสังกัดอยู่

คำชี้แจง

ผู้ทำบัญชีที่ให้บริการรับจ้างทำบัญชีหรือสำนักงานบัญชี ต้องไม่ให้ข้อมูล
เกี่ยวกับการบริการของตนเกินความจริงโดยการอวดอ้างหรือเปรียบเทียบตนเอง หรือ
สำนักงานที่ตนเองสังกัดอยู่กับผู้ทำบัญชีอื่น หรือสำนักงานที่ผู้ทำบัญชีอื่นสังกัดอยู่

ผู้ทำบัญชีต้องไม่ให้ข้อมูลที่เกินสมควรหรือไม่เป็นจริง หรือยินยอมให้ผู้อื่น
ให้ข้อมูลที่เกินสมควรหรือไม่เป็นจริง ด้วยประการใดๆ ซึ่งการประกอบวิชาชีพบัญชี
ผู้ทำบัญชีควรจะได้ลูกค้าจากความเชื่อถือในผลงานของผู้ทำบัญชี ไม่ควรจะได้ลูกค้า

ด้วยวิธีการให้ข้อมูลที่เกินสมควรหรือไม่เป็นจริง รวมทั้งการชักจูงหรือจูงใจเพื่อให้บุคคลอื่นเห็นคล้อยตามในลักษณะที่เป็นการกระทำอันเป็นเท็จ ทำให้เข้าใจผิดหรือหลอกลวงให้หลงเชื่อไม่ว่าด้วยวิธีการใดๆ เพราะการเสนอตนเองต่อสาธารณชน โดยการประกาศหรือให้ข้อมูลที่เกินสมควรหรือไม่เป็นจริง อาจทำให้ภาพพจน์ของงานวิชาชีพบัญชีเสียไป

ในกรณีที่ผู้ทำบัญชีได้รับการทาบถามเพื่อให้บริการทางวิชาชีพกับลูกค้าโดยการแนะนำจากบุคคลที่สาม ผู้ทำบัญชียังต้องมีความรับผิดชอบในการพิจารณาให้แน่ใจว่าการได้มาซึ่งลูกค้าจากการแนะนำของบุคคลที่สามนั้นอยู่ในขอบเขตตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ไม่ยินยอมให้ผู้อื่นให้ข้อมูลที่เกินสมควรหรือไม่เป็นจริง ด้วยประการใด ๆ

ข้อบังคับ ข้อ ๒๗

ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีต้องไม่ให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์ใด ๆ เพื่อเป็นการจูงใจให้บุคคลอื่นแนะนำหรือจัดหางานวิชาชีพบัญชีมาให้ตน

คำชี้แจง

๑) ในกรณีของผู้ทำบัญชีที่เป็นสำนักงานหรือผู้ทำบัญชีที่ให้บริการรับจ้างทำบัญชีให้ธุรกิจทั่วไป มีข้อพิจารณาดังนี้

- ผู้ทำบัญชีต้องไม่ให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์ใดๆ เพื่อเป็นการจูงใจให้บุคคลอื่นแนะนำหรือจัดหางานมาให้ตนทำ
- ผู้ทำบัญชีต้องไม่ให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์ใดๆ เช่น ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือรางวัลใด ๆ ให้แก่บุคคลอื่นเพื่อเป็นการตอบแทนสำหรับการแนะนำลูกค้าหรือจัดหางานมาให้ตนทำ

กรณีต่อไปนี้ อาจถือว่าผู้ทำบัญชีให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์ใด ๆ เพื่อเป็นการจูงใจให้บุคคลอื่นแนะนำหรือจัดหางานมาให้ตนทำ เช่น

- (ก) ผู้ทำบัญชีรับว่าจะให้ค่านายหน้าแก่บุคคลที่จัดหางานมาให้ตน
- (ข) ผู้ทำบัญชีรับว่าจะช่วยแนะนำลูกค้าให้กับบริษัท สถาบันการเงินหรือสำนักงานวิชาชีพอื่น หากบุคคลเหล่านั้นจะจัดหางานด้านบัญชีมาให้
- (ค) ผู้ทำบัญชีให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์ใดๆ ที่เกินความเหมาะสมเพื่อเป็นการจูงใจให้บุคคลอื่นแนะนำหรือจัดหางานมาให้ตนทำ

๒) ในกรณีของผู้ทำบัญชีในองค์กร มีข้อพิจารณาดังนี้

ผู้ทำบัญชีในองค์กรจะต้องไม่ให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์ใดๆ ที่จะส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้มีอำนาจในองค์กรดำเนินการไปโดยไม่

เหมาะสม เพื่อให้ตนเองได้รับผลประโยชน์เกินกว่าที่ควรจะเป็น เช่น ได้เลื่อนตำแหน่งงานที่สูงขึ้นหรือเพื่อให้ได้มาซึ่งความลับของกลุ่มแข่งขัน เมื่อมีความจำเป็นต้องให้ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์จะต้องมีการปรึกษากับผู้บังคับบัญชาหรือคณะกรรมการอิสระที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลกิจการหรือองค์กรวิชาชีพหรือขอคำแนะนำด้านกฎหมาย เนื่องจากผู้ทำบัญชีไม่มีทางที่จะลบลบปัญหาลงในระดับที่ยอมรับได้

ข้อบังคับ ข้อ ๒๘

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่เรียกหรือรับทรัพย์สินหรือประโยชน์จากบุคคลใดเมื่อบุคคลนั้นได้รับงานจากการแนะนำหรือการจัดหางานของตนในฐานะที่เป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีขององค์กรนั้น

คำชี้แจง

(๑) กรณีของสำนักงานบัญชีหรือผู้ทำบัญชีที่ให้บริการรับจ้างทำบัญชีให้ธุรกิจทั่วไป มีข้อควรพิจารณาดังนี้

ไม่เรียกหรือรับทรัพย์สินหรือประโยชน์จากบุคคลใดเมื่อบุคคลนั้นได้รับงานจากการแนะนำหรือการจัดหางานของตนในฐานะที่เป็นผู้ทำบัญชีขององค์กรนั้น

ผู้ทำบัญชีต้องไม่เรียกหรือรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ใดๆ เช่น ค่าตอบแทนค่าบริการ หรือรางวัลใดๆ จากบุคคลอื่นเพื่อเป็นการตอบแทนจากการที่บุคคลอื่นนั้นได้รับงานจากกิจการที่ตนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีและการได้รับงานของบุคคลอื่นนั้น มาจากการแนะนำของตน

กรณีต่อไปนี้อาจถือว่าผู้ทำบัญชีเรียกหรือรับทรัพย์สินหรือประโยชน์จากบุคคลใด เมื่อบุคคลนั้นได้รับงานจากการแนะนำหรือการจัดหางานของตนในฐานะที่เป็นผู้ทำบัญชีของกิจการนั้น เช่น

- ๑) นาย ก ผู้ทำบัญชีของบริษัท ข แนะนำให้บริษัท ข ทำการประกันวินาศภัยกับบริษัท ค ประกันภัย และนาย ก ได้รับค่านายหน้าจากบริษัท ค ประกันภัยจำนวนหนึ่ง จากการแนะนำงานให้
- ๒) การได้รับรายได้ค่านายหน้า หรือรายได้ทำนองเดียวกันจากการแนะนำลูกค้าของผู้ทำบัญชี
- ๓) ผู้ทำบัญชีแนะนำงานให้นาย ง ได้ทำงานกับบริษัท ข ซึ่งตนเป็นผู้ทำบัญชีอยู่ โดยตนเองเรียกค่าตอบแทนจากการแนะนำงานนั้นจากนาย ง ด้วย

ในกรณีที่ผู้ทำบัญชีได้ให้บริการในการสรรหาบุคลากรระดับสูงให้กับลูกค้า ผู้ทำบัญชีควรพิจารณาถึงปัจจัยต่างๆ เช่น ตำแหน่งของผู้ถูกว่าจ้าง หรือลักษณะและขอบเขตของงานที่ให้บริการนั้นว่าจะกระทบต่อการปฏิบัติงานทำบัญชีหรือไม่ หาก

มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญ ผู้ทำบัญชีควรพิจารณาถอนตัวจากงานทำบัญชี หรือถอนตัวจากการให้บริการดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตาม หากรับงานในลักษณะดังกล่าว ผู้ทำบัญชีต้องไม่ตัดสินใจแทนลูกค้าเนื่องจาก อาจเกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์

(๒) ในกรณีของผู้ทำบัญชีในองค์กร มีข้อพิจารณาดังนี้

ผู้ทำบัญชีในองค์กรจะต้องไม่เรียกหรือรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง เช่น ตกแต่งงบการเงินเพื่อให้ได้รับเงินรางวัลจากผลกำไรเพิ่มขึ้น หรือเพราะตนเองมีการลงทุนในหุ้นขององค์กรเป็นมูลค่าที่มีนัยสำคัญ หรือได้รับหุ้นหรือสิทธิการแปลงหุ้นเมื่อมีผลประกอบการเกินกว่าเป้าหมาย เมื่อจะต้องรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์ ควรพิจารณาการเพื่อตัดหรือลดผลกระทบ เช่น มีคณะกรรมการอิสระหรือผู้รับผิดชอบในการกำกับดูแลองค์กรกำหนดนโยบายและวิธีปฏิบัติในเรื่องจำนวนและรูปแบบการรับผลประโยชน์ดังกล่าว หรือมีการเปิดเผยการรับผลประโยชน์นั้นสอดคล้องกับนโยบายภายใน หรือมีการปรึกษาผู้บังคับบัญชาหรือผู้รับผิดชอบกำกับดูแลองค์กรอย่างเหมาะสม

ข้อบังคับ ข้อ ๒๘

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่กำหนดค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนในการให้บริการวิชาชีพบัญชีโดยมิได้คำนึงถึงลักษณะ ความเสี่ยง ความซับซ้อนและปริมาณของงานที่ตนให้บริการหรือมีส่วนร่วมในการให้บริการวิชาชีพบัญชี

คำชี้แจง

ในกรณีผู้ทำบัญชีของสำนักงานทำบัญชีกำหนดค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทน โดยถือเอาอัตราสูงต่ำของยอดเงินหรือของมูลค่าทรัพย์สินของกิจการหรืองานที่ตนให้บริการวิชาชีพบัญชีหรือตนมีส่วนร่วมในการให้บริการวิชาชีพบัญชีสามารถกำหนดได้ แต่ต้องคำนึงถึงลักษณะความเสี่ยง ความซับซ้อน และปริมาณของงานที่ตนให้บริการหรือมีส่วนร่วมในการให้บริการวิชาชีพบัญชียกตัวอย่าง เช่น

การคำนวณค่าตอบแทนเป็นเปอร์เซ็นต์จากยอดสินทรัพย์รวมหรือรายได้ โดยมิได้คำนึงถึงจำนวนรายการทางบัญชี ระยะเวลาที่ใช้ในการทำงาน ถือว่าเป็นการกำหนดค่าธรรมเนียมที่ไม่เหมาะสม

การกำหนดค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนควรตระหนักถึงลักษณะความเสี่ยง ความซับซ้อนและปริมาณของงานที่ตนให้บริการหรือมีส่วนร่วมในการให้บริการวิชาชีพบัญชี

ข้อบังคับ ข้อ ๓๐

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องประพฤติปฏิบัติตนในทางที่ถูกต้องที่ควรสำนึกใน

คำชี้แจง

หน้าที่ และไม่ปฏิบัติตามในลักษณะที่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ บัญชี

ผู้ทำบัญชีจะต้องประพฤติตนในทางที่ถูกที่ควร สำนึกในหน้าที่และไม่ปฏิบัติตนในลักษณะที่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพบัญชี ผู้ทำบัญชีต้องไม่ประพฤติตนที่ไม่เหมาะสม

“ความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพบัญชี” หมายความว่า

(๑) การกระทำการใดๆ ที่เป็นเหตุให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องได้รับโทษการประพฤติผิดจรรยาบรรณ ตามมาตรา ๔๕ โดยมีลักษณะการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- (ก) ลงลายมือชื่อแสดงความเห็นในการสอบบัญชีโดยมิได้ปฏิบัติตามตรวจสอบใดๆ หรือควบคุมการสอบบัญชีตามมาตรฐานการสอบบัญชี
- (ข) มีพฤติกรรมรับจ้างลงลายมือชื่อ หรือยอมให้ใช้ชื่อ ทั้งที่ไม่ได้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชีหรือมาตรฐานการบัญชี
- (ค) แสดงความเห็นต่องบการเงินที่นำส่งหน่วยราชการหลายแห่ง โดยงบการเงินแต่ละชุดแสดงข้อมูลต่างกันโดยไม่มีเหตุผลสมควร
- (ง) แข็งข้อความหรือจัดทำรวมถึงการใช้พยานหลักฐานอันเป็นเท็จ หรือรู้ว่าเป็นพยานหลักฐานอันเป็นเท็จ ไม่ว่าจะจัดทำโดยบุคคลใดก็ตามในการประกอบวิชาชีพบัญชี
- (จ) แนะนำให้ผู้รับบริการเสียภาษีอากร ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยทุจริตหรือมีเจตนาหลีกเลี่ยงภาษีอากร
- (ฉ) มีพฤติกรรมอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี กำหนดว่าเป็นพฤติกรรมอันนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพบัญชี

(๒) เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตในการประกอบวิชาชีพบัญชี จากหน่วยงานราชการ หรือสถาบันวิชาชีพอื่นที่ควบคุมและหรือกำกับดูแล เนื่องจากการประพฤติผิดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในสาระสำคัญ

กรณีดังต่อไปนี้ถือว่าผู้ทำบัญชีปฏิบัติงาน โดยนำความเสื่อมเสียมาสู่วิชาชีพบัญชี ตัวอย่างเช่น

๑. นายสมชาย ลงลายมือชื่อในฐานะผู้ทำบัญชีของกิจการ โดยที่ตนเองมิได้มีส่วนร่วมในการจัดทำงบการเงินในครั้งนั้นหรือ นายสมชาย ยินยอมให้ นายสมชาติ ลงลายมือชื่อของนายสมชายในฐานะผู้ทำบัญชีแทน
๒. นายสมยศ ผู้ทำบัญชี ได้นำใบเสร็จรับเงินค่าเลี้ยงรับรองที่ออกโดยภัตตาคารลอยฟ้าแห่งหนึ่งเป็นจำนวนเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท ที่ผู้บริหารของกิจการ ไปเลี้ยงฉลองวันเกิดให้กลุ่มของเครือญาติมาให้บันทึกบัญชี“ค่าเลี้ยงรับรองลูกค้า” ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าข้อเท็จจริง มิใช่เป็นการเลี้ยงรับรองลูกค้าของกิจการแต่อย่างใด
๓. สมศรี ในฐานะผู้ทำบัญชี แนะนำให้กิจการของลูกค้าขายสินค้าโดยไม่ต้องออกไปกำกับภาษีและไม่บันทึกบัญชีเป็นรายได้ ทั้ง ๆ ที่ตามข้อเท็จจริงบริษัทของลูกค้าได้จดทะเบียนอยู่ในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยมีเจตนาที่จะหลีกเลี่ยงการชำระภาษีในจำนวนที่สูง การปฏิบัติเช่นนี้ส่งผลให้บริษัทเสียภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีเงินได้นิติบุคคลต่ำไป

ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี

(ฉบับที่ ๑๕)

เรื่อง จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

พ.ศ. ๒๕๕๓

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีหรือผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการควบคุมความประพฤติและการดำเนินงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี หรือผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชี ให้ถูกต้องตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพบัญชี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓ (๔) (๕) และ (๑๑) มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย สภาวิชาชีพบัญชีจึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี (ฉบับที่ ๑๕) เรื่อง จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๕๓”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามเดือนนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี” หมายความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านการบัญชีบริหาร ด้านการวางระบบบัญชี ด้านการบัญชีภาษีอากร ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี และบริการเกี่ยวกับการบัญชีด้านอื่นตามที่กฎกระทรวงกำหนดให้เป็นวิชาชีพบัญชี รวมทั้งผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชี และให้หมายรวมถึงหัวหน้าคณะบุคคลหรือหัวหน้าสำนักงานหรือผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคล ตามมาตรา ๑๑ ด้วย

“ผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชี” หมายความว่า ผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนเพื่อเป็นผู้ทำบัญชี ตามมาตรา ๑๑ มาตรา ๔๔ หรือที่จะมีการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๕

“ผู้รับบริการ” หมายความว่า ผู้รับบริการ ตามมาตรา ๔๗ (๓) ได้แก่

(๑) ผู้ว่าจ้างผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี และ/หรือ

(๒) ส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และบุคคลอื่นที่ใช้ผลงานของผู้ประกอบ วิชาชีพบัญชี ด้วยความสุจริตและจำเป็น

“ผู้ที่ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้” หมายความว่า ผู้ที่ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้ อันได้แก่ ผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคลหรือนิติบุคคล ตามมาตรา ๔๗ (๔)

“ความโปร่งใส” หมายความว่า ภาพลักษณ์ที่แสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติงานตามกฎ ระเบียบต่างๆ และมาตรฐานวิชาชีพที่กำหนดไว้ และไม่ปกปิดข้อเท็จจริงหรือบิดเบือนความจริงอันเป็นสาระสำคัญ ซึ่งสามารถติดตามตรวจสอบได้

“ความเป็นอิสระ” หมายความว่า การปฏิบัติหน้าที่โดยปราศจากอิทธิพลของบุคคลอื่นที่ทำให้เกิดความสงสัยในความเป็นกลางหรือความเที่ยงธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ความเป็นอิสระนี้ จะต้องเป็นที่ประจักษ์ เพื่อให้ผลงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเป็นที่เชื่อถือได้

“ความเที่ยงธรรม” หมายความว่า การใช้ดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพโดยปราศจากความลำเอียง อคติ ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และอิทธิพลของบุคคลอื่น

“กรอบวิชาชีพบัญชี” หมายความว่า หลักการ มาตรฐาน และแนวปฏิบัติของวิชาชีพบัญชี

“ความซื่อสัตย์สุจริต” หมายความว่า การประพฤติอย่างตรงไปตรงมา จริงใจ ซื่อตรงต่อวิชาชีพ ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง ปฏิบัติงานบนหลักฐานที่เป็นจริงและเชื่อถือได้ ไม่อ้างหรือยินยอมให้บุคคลอื่น อ้างว่าได้ปฏิบัติงานถ้าไม่ได้ปฏิบัติงานจริง

“ความรู้ความสามารถ” หมายความว่า การใช้ความรู้ความสามารถ ความชำนาญในการปฏิบัติ วิชาชีพบัญชีด้วยความเอาใจใส่อย่างเต็มความสามารถ ความเพียรพยายาม และความระมัดระวัง รอบคอบเพื่อที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และมั่นใจได้ว่ามีผลงาน ทางวิชาชีพที่อยู่บนพื้นฐานของกฎเกณฑ์ มาตรฐานในการปฏิบัติงาน และวิชาการที่เกี่ยวข้อง

“การรักษาความลับ” หมายความว่า การไม่นำข้อมูลใด ๆ ที่โดยปกติต้องกักขังไม่ได้เปิดเผย ต่อสาธารณชนไปเปิดเผย หรือใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือบุคคลอื่น เว้นแต่ในกรณีที่เป็นการเปิดเผย ตามสิทธิหรือหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมายหรือในฐานะผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี

“ความเสียหายเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพบัญชี” หมายความว่า

(๑) การกระทำการใด ๆ ที่เป็นเหตุให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องได้รับโทษการประพฤติผิด จรรยาบรรณ ตามมาตรา ๔๕ โดยมีลักษณะการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(ก) ลงลายมือชื่อแสดงความเห็นในการสอบบัญชีโดยมิได้ปฏิบัติงานตรวจสอบใด ๆ หรือควบคุมการสอบบัญชีตามมาตรฐานการสอบบัญชี

(ข) มีพฤติกรรมรับจ้างลงลายมือชื่อ หรือยอมให้ใช้ชื่อ ทั้งที่ไม่ได้มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการสอบบัญชีหรือมาตรฐานการบัญชี

(ค) แสดงความเห็นต่องบการเงินที่นำส่งหน่วยราชการหลายแห่ง โดยงบการเงินแต่ละชุดแสดงข้อมูลต่างกัน โดยไม่มีเหตุผลสมควร

(ง) แจ้งข้อความหรือจัดทำรวมถึงการใช้พยานหลักฐานอันเป็นเท็จ หรือรู้ว่าเป็นพยานหลักฐานอันเป็นเท็จไม่ว่าจะจัดทำโดยบุคคลใดก็ตามในการประกอบวิชาชีพบัญชี

(จ) แนะนำให้ผู้รับบริการเสียภาษีอากรไม่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยทุจริตหรือมีเจตนาหลีกเลี่ยงภาษีอากร

(ฉ) มีพฤติกรรมอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี กำหนดว่าเป็นพฤติกรรมอันนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพบัญชี

(๒) เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตในการประกอบวิชาชีพบัญชี จากหน่วยงานราชการ หรือสถาบันวิชาชีพอื่นที่ควบคุมและหรือกำกับดูแล เนื่องจากการประพฤติผิดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในสาระสำคัญ

ข้อ ๔ ภายใต้บังคับในหมวด ๒ ถึงหมวด ๓ ของข้อบังคับนี้ ที่กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติ หรืองดเว้นการปฏิบัติใด ๆ ให้ความหมายรวมถึง การกระทำของบุคคลอื่น ผู้ซึ่ง

(๑) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีรับรู้ หรือ

(๒) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชียินยอมให้อ้างชื่อ

ในการปฏิบัติ หรืองดเว้นการปฏิบัติใด ๆ ซึ่งจะทำให้เกิดการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับฉบับนี้ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีหรือบุคคลอื่นโดยมิชอบด้วย

ข้อ ๕ ให้นายกสภาวิชาชีพบัญชี เป็นผู้รักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๖ จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี นอกจากที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓

เพื่อให้กระบวนการบังคับใช้จรรยาบรรณดำเนินโดยสะดวกรวดเร็วและเป็นธรรม นายกสภา
วิชาชีพบัญชี โดยการอนุมัติของคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี มีอำนาจออกข้อกำหนดใด ๆ เกี่ยวกับ
การดังกล่าว

ข้อกำหนดนั้น ต้องอยู่ภายในกรอบของพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๗ และเมื่อ
ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา จึงใช้บังคับได้

ข้อ ๗ ในกรณีที่มีปัญหาการตีความเกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ ให้คณะกรรมการ
สภาวิชาชีพบัญชีเป็นผู้วินิจฉัย และถือว่าคำวินิจฉัยของคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีเป็นที่สุด

หมวด ๒

ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต

ข้อ ๘ ความโปร่งใส

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส

ข้อ ๙ ความเป็นอิสระ

(๑) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้ดุลยพินิจและปฏิบัติงานอย่างเป็นอิสระภายใต้
กรอบวิชาชีพบัญชี

(๒) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่ปฏิบัติงานที่ตนขาดความเป็นอิสระภายใต้กรอบวิชาชีพบัญชี

ข้อ ๑๐ ความเที่ยงธรรม

(๑) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานด้วยความยุติธรรม ซื่อตรงต่อวิชาชีพ และต้อง
ไม่มีส่วนได้เสียในงานที่ตนประกอบวิชาชีพ นอกจากค่าตอบแทนที่ได้รับจากการประกอบวิชาชีพนั้น

(๒) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้ดุลยพินิจบนหลักฐานที่เชื่อถือได้โดยปราศจากความมีอคติ
และความลำเอียง

(๓) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้ดุลยพินิจอย่างเที่ยงธรรมโดยหลีกเลี่ยงความสัมพันธ์หรือ
สถานการณ์ใด ๆ ที่อาจทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไม่สามารถปฏิบัติงานได้โดยโปร่งใส อิสระ
และซื่อสัตย์สุจริต

ข้อ ๑๑ ความซื่อสัตย์สุจริต

(๑) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงาน อย่างตรงไปตรงมา จริงใจ ซื่อตรงต่อวิชาชีพ
ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง

- (๒) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานตรงตามหลักฐานที่เป็นจริง
- (๓) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ต้องไม่อ้างหรือยินยอมให้บุคคลอื่นอ้างว่าได้ปฏิบัติงาน โดยที่ไม่ได้มีการปฏิบัติงานจริง

หมวด ๓

ความรู้ ความสามารถ และมาตรฐานในการปฏิบัติงาน

ข้อ ๑๒ ความรู้ ความสามารถ

(๑) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้ความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพ วิธีปฏิบัติ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ความชำนาญและประสบการณ์ทางวิชาชีพด้วยความมีสติ เอาใจใส่อย่างเต็มความสามารถ และระมัดระวังรอบคอบ

(๒) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องประกอบวิชาชีพ โดยมีความสามารถเพียงพอที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จได้

(๓) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องประกอบวิชาชีพ ด้วยความมุ่งมั่นและขยันหมั่นเพียร

(๔) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ต้องศึกษาหาความรู้และความชำนาญทางวิชาชีพเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถให้ทันสมัยอยู่เสมอ

ข้อ ๑๓ มาตรฐานในการปฏิบัติงาน

(๑) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องประกอบวิชาชีพให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ และมาตรฐานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

(๒) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังรอบคอบ และด้วยความชำนาญตามมาตรฐานวิชาชีพและมาตรฐานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

หมวด ๔

การรักษาความลับ

ข้อ ๑๔ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่นำข้อมูลที่เป็นความลับขององค์กร ที่ตนได้มาจากการปฏิบัติงานวิชาชีพ และความสัมพันธ์ในทางธุรกิจ รวมทั้งความลับขององค์กรที่ตนสังกัด ไปเปิดเผยต่อบุคคลที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากองค์กร เว้นแต่ในกรณีที่เป็นการเปิดเผยตามสิทธิหรือหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย หรือในฐานะผู้ประกอบวิชาชีพ

ข้อ ๑๕ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่นำข้อมูลที่เป็นความลับขององค์กรที่ตนได้มาจากการปฏิบัติงานวิชาชีพ และความสัมพันธ์ในทางธุรกิจ รวมทั้งความลับขององค์กรที่ตนสังกัด ไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนหรือบุคคลอื่นโดยมิชอบ

หมวด ๕

ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ

ข้อ ๑๖ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องมีความรับผิดชอบตามกรอบวิชาชีพบัญชีต่อผู้รับบริการ

ข้อ ๑๗ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานตามกรอบวิชาชีพบัญชี เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือและมีประโยชน์ต่อผู้รับบริการ

หมวด ๖

ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคลหรือนิติบุคคล

ที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้

ข้อ ๑๘ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติตามจริยธรรมทางธุรกิจขององค์กรที่ตนสังกัด

ข้อ ๑๙ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต อุทิศตน ทุ่มเทดูแลทรัพย์สินขององค์กรที่ตนสังกัด

ข้อ ๒๐ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้เวลา และทรัพย์สินขององค์กรที่ตนสังกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ไม่นำไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือบุคคลที่สามทั้งทางตรงและทางอ้อม

ข้อ ๒๑ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ต้องเปิดเผยความสัมพันธ์กับองค์กร สถาบัน ธุรกิจภายนอก หรือความสัมพันธ์ทางเครือญาติ เพื่อหลีกเลี่ยงการกระทำที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์

ข้อ ๒๒ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ต้องไม่กระทำการใด ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อชื่อเสียง และการดำเนินการขององค์กรที่ตนสังกัด

ข้อ ๒๓ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบ มีเหตุผลในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรที่ตนสังกัด รวมถึงนายจ้าง (ผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน เจ้าของ) ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

หมวด ๓

ความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ และจรรยาบรรณทั่วไป

ข้อ ๒๔ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่แย่งงานวิชาชีพบัญชีจากผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี
ด้านเดียวกันรายอื่น

ข้อ ๒๕ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่ปฏิบัติงานทางวิชาชีพบัญชีเกินกว่าที่รับมอบหมายจาก
ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีรายอื่น

ข้อ ๒๖ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับงานของตนเกินความเป็นจริง
ไม่โอ้อวด หรือเปรียบเทียบตนหรือองค์กรที่ตนสังกัดอยู่กับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านเดียวกันรายอื่น
หรือองค์กรที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านเดียวกันรายอื่นสังกัดอยู่

ข้อ ๒๗ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่ให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์ใด ๆ
เพื่อเป็นการจูงใจให้บุคคลอื่นแนะนำหรือจัดหางานวิชาชีพบัญชีมาให้ตน

ข้อ ๒๘ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่เรียกหรือรับทรัพย์สินหรือประโยชน์จากบุคคลใด
เมื่อบุคคลนั้นได้รับงานจากการแนะนำหรือการจัดหางานของตนในฐานะที่เป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี
ขององค์กรนั้น

ข้อ ๒๙ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่กำหนดค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนในการ
ให้บริการวิชาชีพบัญชีโดยมิได้คำนึงถึงลักษณะ ความเสี่ยง ความซับซ้อนและปริมาณของงาน
ที่ตนให้บริการหรือมีส่วนร่วมในการให้บริการวิชาชีพบัญชี

ข้อ ๓๐ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องประพฤติปฏิบัติตนในทางที่ถูกที่ควร สำนึกในหน้าที่
และไม่ปฏิบัติตนในลักษณะที่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพบัญชี

ประกาศ ณ วันที่ ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓

ศาสตราจารย์เกียรติคุณเกษรี ฌรงค์เดช

นายกสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

รายชื่อ คณะอนุกรรมการกำหนดจรรยาบรรณ

พ.ศ.๒๕๕๖

องค์ประกอบ

1. ผศ. ดร. ประวิตร	นิตสุวรรณากุล	ประธานอนุกรรมการ
2. ดร. ชัยนรินทร์	วีระสถาวณิษฐ์	รองประธานอนุกรรมการ
3. นางสาวบงกช	อ่ำเสงี่ยม	อนุกรรมการ
4. นายวิเชียร	กิ่งมนตรี	อนุกรรมการ
5. ดร. ศุภมิตร	เดชะมนตรีกุล	อนุกรรมการ
6. นายสิทธิชัย	จันทราวดี	อนุกรรมการ
7. นายโสภณ	เพิ่มศิริวัลลภ	อนุกรรมการ
8. นายธีรพงษ์	แก้วรัตนปัทมา	อนุกรรมการ
9. ผู้แทนกรมพัฒนาธุรกิจการค้า		
(นางสาวอิสริยาศิริ พยัคติกุล ผู้แทนหลัก)		อนุกรรมการ
(นางสาวนงนุช สุริยะปกรณ์ ผู้แทนสำรอง)		อนุกรรมการ
10. ผู้แทนกรมสรรพากร		
(นางปรมา วานิชถาวร ผู้แทนหลัก)		อนุกรรมการ
(นายสมชาย ธีเจริญ ผู้แทนสำรอง)		อนุกรรมการ
11. ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย		
(นางสาวพรสิริ กังวีสรรณัฐ ผู้แทนหลัก)		อนุกรรมการ
(นางสาวกมลทิพย์ เหล่าทรัพย์เพิ่มพูน ผู้แทนสำรอง)		อนุกรรมการ
12. ผู้แทนตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย		
(นายอำนวยการ จิรมหาโลคา ผู้แทนหลัก)		อนุกรรมการ
(นางสาวปริมใจ เอี่ยมเพชรพงศ์ ผู้แทนสำรอง)		อนุกรรมการ
13. ผู้แทนสมาคมสำนักงานบัญชีและกฎหมาย		
(นายชวินทร์ ลาภพิทักษ์พงษ์)		อนุกรรมการ
14. นางสาวชวนา	วิวัฒน์พนชาติ	อนุกรรมการและเลขานุการ
15. ศาสตราจารย์สมฤกษ์	กฤษณามระ	ที่ปรึกษา

